

HE 123/2026 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi yritys- ja yhteisötietolain eräiden säännösten, Finanssivalvonnasta annetun lain 3 §:n 3 momentin 11 kohdan ja 5 §:n 26 kohdan sekä Finanssivalvonnan valvontamaksuista annetun lain 1 §:n 7 kohdan f alakohdan ja 10 §:n 11 kohdan kumoamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Hallituksen esityksessä ehdotetaan yritys- ja yhteisötietolaista, Finanssivalvonnasta annetusta laista ja Finanssivalvonnan valvontamaksuista annetusta laista kumottavaksi kansainvälistä yhteisötunnistetta eli LEI-tunnistetta koskevat säännökset. Patenti- ja rekisterihallitus ei jatkossa enää antaisi LEI-tunnistetta, joka oikeushenkilöllä tulee olla sen käydessä arvopaperikauppaa. Tunniste olisi tämän jälkeen haettava tunnisteita antavilta muilta palveluntarjoajilta. Patenti- ja rekisterihallituksen aikaisemmin antamat tunnisteet siirrettäisiin muiden palveluntarjoajien hallinnoitavaksi.

Lisäksi Finanssivalvonnalta ehdotetaan poistettavaksi LEI-tunnisteisiin liittyvät lakisääteiset viranomaistehtävät, koska LEI-tunnisteiden palveluntarjoajia valvoo ja ohjaa LEI-järjestelmää hallinnoiva Global Legal Entity Identifier Foundation eli GLEIF.

Esitys on osa julkisen talouden sopeuttamistoimia, joilla viranomaisten lakisääteisiä tehtäviä karsitaan.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan noin kahden vuoden kuluttua siitä, kun se on hyväksytty ja vahvistettu.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ	1
PERUSTELUT	3
1 Asian tausta ja valmistelu	3
1.1 Tausta	3
1.2 Valmistelu	3
2 Nykytila ja sen arviointi	3
2.1 LEI-tunnisteiden antaminen viranomaistehtävänä	3
2.2 Finanssivalvonnan LEI-tunnisteisiin liittyvät viranomaistehtävät	6
2.3 Nykytilan arviointi	7
2.3.1 LEI-tunnisteiden antaminen viranomaistehtävänä	7
2.3.2 Finanssivalvonnan LEI-tunnisteisiin liittyvät viranomaistehtävät	8
3 Tavoitteet	9
4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset	9
4.1 Keskeiset ehdotukset	9
4.2 Pääasialliset vaikutukset	9
4.2.1 Taloudelliset vaikutukset	9
4.2.2 Tiedonhallinnan muutosvaikutukset	15
5 Muut toteuttamisvaihtoehdot	17
5.1 Vaihtoehdot ja niiden vaikutukset	17
5.2 Ulkomaiden lainsäädäntö ja muut ulkomailla käytetyt keinot	17
6 Lausuntopalaute	18
7 Säännöskohtaiset perustelut	23
8 Voimaantulo	25
9 Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys	25
9.1 LEI-tunnisteiden antamisesta luopuminen	25
9.2 Sähköinen asiointi	25
9.3 LEI-tunnisteen julkisuus	26
9.4 LEI-tunnisteen hakemisessa käytettävä kieli	26
9.5 Oikeusturva	27
LAKIEHDOTUS	28
Laki yritys- ja yhteisötietolain eräiden säännösten, Finanssivalvonnasta annetun lain 3 §:n 3 momentin 11 kohdan ja 5 §:n 26 kohdan sekä Finanssivalvonnan valvontamaksuista annetun lain 1 §:n 7 kohdan f alakohdan ja 10 §:n 11 kohdan kumoamisesta	28

PERUSTELUT

1 Asian tausta ja valmistelu

1.1 Tausta

Osana julkisen talouden sopeuttamistoimia työ- ja elinkeinoministeriö on pyytänyt sen toimialalle kuuluvia viranomaisia kartoittamaan tehtäviä, joista voitaisiin luopua lainsäädäntömuutoksilla. Patenti- ja rekisterihallitus (jäljempänä myös *PRH* tai *rekisteriviranomainen*) on tunnistanut tällaiseksi tehtäväksi kansainvälisen yhteisötunnisteen (Legal Entity Identifier), jäljempänä *LEI-tunnisteen*, antamisen ja hallinnoinnin. Oikeushenkilöt tarvitsevat tunnistetta käydessään arvopaperikauppaa. Tunnisteen antajana voi toimia myös yksityinen palveluntarjoaja, joita toimii jo tällä hetkellä Suomessa. Jos tunnisteen antamisesta ja hallinnoinnista PRH:n tehtävänä luovuttaisiin, tulisi myös suomalaisten oikeushenkilöiden hakea tunniste jatkossa yksityisiltä palveluntarjoajilta, kuten tilanne on jo tällä hetkellä pääosassa valtioita, joissa tunnistetta edellytetään.

1.2 Valmistelu

Esitys on valmisteltu työ- ja elinkeinoministeriössä virkatyönä.

Esitysluonnos oli lausuntokierroksella 11.12.2025-2.2.2026. Lausuntoja pyydettiin Ammattitilintarkastajat ry:ltä, Elinkeinoelämän keskusliitto EK:lta, Finanssiala ry:ltä, Finanssivalvonnalta, Juristiliitolta, Keskuskauppakamarilta, maa- ja metsätalousministeriöltä, Maa- ja metsätaloustuottajain keskusliitto MTK:lta, Mikro- ja yksinyrittäjät ry:ltä, oikeusministeriöltä, Osuuskuntien Keskusjärjestö Pellervolta, Patenti- ja rekisterihallitukselta, Perheyrittäjien liitolta, Poliisihallitukselta, Suomen Asianajajilta, Suomen Taloushallintoliitolta, Suomen Tilintarkastajat ry:ltä, Suomen Yrittäjät ry:ltä, valtiovarainministeriöltä ja Verohallinnolta.

Lausunnon esityksestä antoivat oikeusministeriö, valtiovarainministeriö, Finanssivalvonta, Patenti- ja rekisterihallitus, Elinkeinoelämän keskusliitto EK, Finanssiala ry, Keskuskauppakamari ja Suomen Yrittäjät ry. Lisäksi neljä tahoa ilmoitti, ettei niillä ole lausuttavaa.

Esitysluonnos on tarkastettu oikeusministeriön laintarkastuksessa

Hallituksen esityksen valmisteluasiakirjat ovat julkisessa palvelussa osoitteessa <https://valtioneuvosto.fi/hankkeet> tunnuksella [TEM107:00/2025](https://valtioneuvosto.fi/hankkeet)

2 Nykytila ja sen arviointi

2.1 LEI-tunnisteiden antaminen viranomaistehtävänä

Yritys- ja yhteisötietolain (244/2001), jäljempänä *YYTL*, 9 a §:ssä säädetään siitä, että rekisteröintivelvolliselle annetaan LEI-tunniste sen tekemän hakemuksen perusteella. Tunnisteen antaa Patenti- ja rekisterihallitus, joka tallentaa tunnisteen YYTL 4 §:n 2 momentin 12 kohdan nojalla yritys- ja yhteisötietojärjestelmään. Rekisteröintivelvollisella tarkoitetaan YYTL:ssä yritys- ja yhteisötietojärjestelmään rekisteröitäviä oikeushenkilöitä. Oikeushenkilön LEI-tunniste rekisteröidään myös yritys- ja yhteisötietojärjestelmään. LEI-tunniste on määritelty yritys- ja yhteisötietolain 2 §:n 8 kohdassa, jonka mukaan *kansainvälisellä*

yhteisötunnisteella tarkoitetaan rekisteröintivelvolliselle hakemuksesta annettavaa ja sen yksilöivää 20 merkistä muodostuvaa aakkosnumeerista tunnistetta.

LEI-tunnisteen antaminen säädettiin PRH:n tehtäväksi vuonna 2014. Asiaa koskeneessa hallituksen esityksessä [HE 94/2013 vp](#)¹ todettiin muun ohessa seuraavaa:

Kansainvälisellä yhteisötunnisteella (Legal Entity Identifier, LEI) tarkoitetaan maailmanlaajuisista eri viranomaisten yhteishankkeena muodostettua kansainvälisen yhteisö tunnisteiden valvontakomitean ylläpitämää yhteisötunnistejärjestelmää (Legal Entity Identifier System), jonka tarkoituksena on mahdollistaa muun muassa finanssimarkkinoilla toimivien sekä kaikkien johdannaisopimuksia käyttävien muiden yritysten ja yhteisöjen tunnistaminen erityisen tunnisteiden avulla. Tunnisteen maailmanlaajuinen käyttöönotto ja viranomaisten tiedonsaanti rahoitusvälineitä koskevien sopimusten osapuolista parantavat merkittävästi rahoitusmarkkinoiden läpinäkyvyyttä. Valvontakomitea (Legal Entity Identifier Regulatory Oversight Committee), joka muodostuu viranomaisista eri puolilta maailmaa, koordinoi ja ohjaa tunnistejärjestelmää ja sen käyttöönottoa, ja sen tavoitteena on luoda kansainvälinen verkosto kansallisista yhteisötunnisteita myöntävistä paikallisista toimintayksiköistä. EU:n alueella tällaisia toimintayksiköitä perustetaan avoimeen kilpailuun perustuvan järjestelmän käyttöönoton alkuvaiheessa niin yksityisten toimijoiden kuin viranomaisten toimesta. Suomessa tällaisena paikallisena tunnuksia antavana viranomaisten ylläpitämänä toimintayksikkönä toimisi valvontakomitean hyväksynnän jälkeen Patentti- ja rekisterihallitus, joka merkitsisi yritys- ja yhteisötietojärjestelmään yritykselle tai yhteisölle myönnetyn oikeushenkilötunnisteen. Tämä ei kuitenkaan loisi yksinoikeutta tunnisteiden myöntämiseen Suomessa. Tunniste myönnettäisiin hakemuksesta jokaiselle sitä hakevalle suomalaiselle yritykselle ja yhteisölle. Patentti- ja rekisterihallitus voisi periaatteistaan säädetyn maksun. Lisäksi Finanssivalvonnalle ehdotettaisiin säädettäväksi uusi tehtävä toimia kansallisena yhteisötunnistejärjestelmän mukaisena koordinoivana viranomaisena.

Kansainvälisen yhteisötunnisteen käyttöönotto maailmanlaajuisesti ei perustu yhtenäiseen kansainväliseen sääntelyyn eikä kansainväliseen sopimukseen, vaan G20-ryhmän maiden valtiovarainministeriöiden ja keskuspankkien pääjohtajien vuonna 2012 sekä rahoitusmarkkinoiden vakausneuvoston antamaan suositukseen. EU:n lainsäädännössä muun muassa markkinarakennetoimija-asetuksen nojalla annetun teknisen täytäntöönpanostandardin (EU) No 1247/2012, joka koskee muun muassa kauppatietorekistereille annettavien ilmoitusten sisältöä, 3 artikla pääsääntöisesti edellyttää raportointivelvollista johdannaiskaupan osapuolta käyttämään kansainvälistä yhteisötunnistetta osana annettavan raportin mukaista tunnistautumista, mikä välillisesti edellyttää tunnisteiden hankkimista joltakin sellaisia myöntävältä ylläpitoyksiköltä. Yhteisötunnisteen käyttö alan odotetaan laajentuvan rahoitusvälineiden kaupankäyntiä sekä luottolaitosten toiminnan harjoittamisen edellytyksiä koskevan lainsäädännön vireillä olevien uudistusten johdosta.

Koska tunnisteiden käyttäminen kuitenkin tulee suurelle osalle finanssimarkkinoilla toimivista yrityksistä sekä kaikille johdannaisopimuksia käyttäville muille yrityksille ja yhteisöille tarpeelliseksi, ehdotetaan, että kansainvälisten yhteisötunnisteiden antamista

¹ Hallituksen esitys HE 94/2013 vp vaihtoehtorahastojen hoitajia koskevaksi lainsäädännöksi

varten myös Suomessa olisi toimivaltainen viranomaisen tunnisteiden antamista varten. Tehtävän osoittamisella Patentti- ja rekisterihallitukselle osana yritys- ja yhteisötietojärjestelmän rekisterien ylläpitoa on viranomaisten ja yleisön tiedonsaantia ja harmaan talouden torjuntaa edistäviä tehokkuusetuja, missä yhteydessä voidaan myös riittävästi varmistua tunnisteita myöntävän tahon luotettavuudesta sekä mahdollisuuksista tuottaa myös kansainvälisesti korkeatasoinen yhteisötunnistepalvelu. Lisäksi tunnisteiden julkinen luonne tukee lähtökohtaa, jonka mukaan yhteisötunnisteen ilmeneminen kansallisesta avoimesta yritys- ja yhteisötietojärjestelmästä on perusteltu sen edistäessä finanssimarkkinoiden avoimuutta.

Yhteisötunnistetta tultaneen enimmäkseen käyttämään finanssimarkkinoilla toimivien yritysten ja yhteisöjen tunnistamiseen. Tästä syystä ehdotetaan, että Finanssivalvonta toimisi kansallisena koordinoivana viranomaisena yhteistyössä Patentti- ja rekisterihallituksen kanssa siten, että mainitut viranomaiset yhteistyössä seuraisivat yhteisötunnistejärjestelmän kansainvälistä kehitystä Finanssivalvonta kansainväliseen viranomaisyhteistyöhön osallistumalla sekä Patentti- ja rekisterihallitus kansallista tietojärjestelmää ja menettelytapoja vastaavasti kehittämällä. Finanssivalvonta myös ohjeistaisi tarvittaessa tunnisteiden antamista koskevaa menettelyä. Yhteisötunnisteiden antamisen ja sitä koskevan kansainvälisen järjestelmän viranomaistehtävien hoitamiseen liittyvät tehtävät olisivat uusia tehtäviä niin Finanssivalvonnalle kuin Patentti- ja rekisterihallitukselle.

Säädettäessä LEI-tunnisteen antaminen PRH:n tehtäväksi, tunnisteiden käyttäminen ei ollut vielä pakollista oikeushenkilöille. Tilanne on sen jälkeen muuttunut ja oikeushenkilöllä on vuodesta 2018 alkaen tullut olla LEI-tunniste, jos se käy kauppooja pörssiosakkeilla, ETF-rahasto-osuuksilla, muilla pörssinoteeratuilla arvopapereilla tai johdannaisilla. Käytön velvoittavuudesta on säädetty Euroopan unionin toimesta osana arvopaperisääntelyä ([MiFID II](#)², [MiFIR](#)³ ja [EMIR](#)⁴). Tunnistetta käytetään rahoitusvälineiden kaupparaportoinnissa Finanssivalvonnalle ja johdannaiskauppaan liittyvässä EMIR-raportoinnissa. Edellä mainitussa EU:n arvopaperisääntelyssä ja kansallisessa lainsäädännössä, kuten laissa kaupankäynnistä rahoitusvälineillä (1070/2017) ja sijoituspalvelulaissa (747/2012), LEI-tunnisteesta käytetään nimitystä oikeushenkilötunnus.

Lisäksi arvopaperikeskusasetuksen mukaan arvopaperikeskuksen on vaadittava liikkeeseenlaskijoita hankkimaan ja toimittamaan arvopaperikeskukselle voimassa oleva oikeushenkilötunnus (LEI)⁵. ESAP-asetuksessa⁶ säädetään eurooppalaisen keskitetyn yhteyspisteen perustamisesta. Siinä säädetään tiedonkeruuelimille velvollisuudeksi ilmoittaa

² [Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/65/EU, annettu 15 päivänä toukokuuta 2014, rahoitusvälineiden markkinoista sekä direktiivin 2002/92/EY ja direktiivin 2011/61/EU muuttamisesta](#), artikla 87a

³ [Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus \(EU\) N:o 600/2014, annettu 15 päivänä toukokuuta 2014, rahoitusvälineiden markkinoista sekä asetuksen \(EU\) N:o 648/2012 muuttamisesta](#), artikla 26

⁴ [Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus \(EU\) N:o 648/2012, annettu 4 päivänä heinäkuuta 2012, OTC-johdannaisista, keskusvastapuolista ja kauppatietorekistereistä](#), artikla 9

⁵ [Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus \(EU\) N:o 909/2014, annettu 23 päivänä heinäkuuta 2014, arvopaperitoimituksen parantamisesta Euroopan unionissa sekä arvopaperikeskuksista ja direktiivien 98/26/EY ja 2014/65/EU sekä asetuksen \(EU\) N:o 236/2012 muuttamisesta](#), artikla 29(1a)

⁶ [Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus \(EU\) 2023/2859, annettu 13 päivänä joulukuuta 2023, rahoituspalvelujen, pääomamarkkinoiden ja kestävyuden kannalta merkityksellisiin julkisesti saatavilla oleviin tietoihin keskitetyn pääsyn tarjoavan eurooppalaisen keskitetyn yhteyspisteen perustamisesta](#),

metatiedoissa mahdollinen oikeushenkilötunnus⁷. FASTER-direktiivin⁸ mukaisessa verotuksellista kotipaikkaa koskevassa digitaalisessa todistuksessa (eTRC-todistus) voidaan tunnistetietona käyttää LEI-tunnistetta. Edelleen maksun tiedot -asetuksessa⁹ säädetään varainsiirtojen ja kryptovarojen siirtojen yhteydessä mukana toimittavista tiedoista, joihin kuuluu myös LEI-tunniste, jos maksajalla tai maksunsaajalla sellainen on. Maksun tiedot-asetuksen perusteella viranomaisilla on tarve saada välittömästi ja suodattamattomasti tiedot sekä lähettäjän että vastaanottajan LEI-tunnisteen haltijoista liittyen esimerkiksi rahanpesun torjuntaan.

Edeltä hallituksen esityksestä HE 94/2013 vp ilmenee, että LEI-tunnisteen antaminen ei ole sidottu viranomaistoimintaan, vaan sen antaja voi olla myös yksityinen palveluntarjoaja. Suomessa LEI-tunnisteen antajana on kuitenkin myös PRH, jonka mukaan sen ”markkinaosuus” on 85 % kaikista suomalaisille yhteisöille annetuista LEI-tunnisteista ja aktiivisten tunnusten osalta 90 %. PRH:n mukaan sen hallinnoimia aktiivisia LEI-tunnuksia on tällä hetkellä noin 36 900¹⁰. Viranomaismyöntäjiä Euroopassa ovat Suomen lisäksi Ranska, Alankomaat, Italia, Espanja ja Sveitsi. Muissa Pohjoismaissa viranomaiset eivät anna LEI-tunnisteita.

Verkossa on useita yksityisten palveluntarjoajien palveluita, joista LEI-tunniste on haettavissa suomen kielellä. Suomeen rekisteröidyillä oikeushenkilöillä on ruotsin kielellä mahdollista hakea LEI-tunnusta ainakin yhdeltä palveluntarjoajalta (nordlei.org)¹¹. LEI-tunnisteen antajien akkreditointia hallinnoivan GLEIF:n¹² sivulta löytyvän listauksen perusteella PRH:n lisäksi Suomessa LEI-tunnisteita voi antaa yli kymmenen akkreditoitua palveluntarjoajaa¹³.

Patentti- ja rekisterihallituksen LEI-tunnisteiden käsittely- ja asiointijärjestelmä on vanhentunut, ja se tulee uusia, jotta LEI-tunnisteiden antaminen täyttää GLEIF:n vaatimukset. Tarve on kriittinen ja tätä varten PRH on käynnistänyt kilpailutuksen uudesta alustasta, jolle myös LEI-tunnisteiden käsittely- ja asiointijärjestelmä toteutettaisiin. On kuitenkin huomattava, että LEI-tunnisteiden lisäksi uuteen alustaan tehtäisiin myös siitä riippumattomia

⁷ESAP-asetuksen artikkelit 5(12)(b)(iii), 7(3)(b) ja 7(4)(b)

⁸ Neuvoston direktiivi (EU) 2025/50, annettu 10 päivänä joulukuuta 2024, liikaa perittyjen lähdeverojen nopeammasta ja turvallisemmasta huojentamisesta, artikla 4(2)(b)

⁹ [Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset \(EU\) 2023/1113, annettu 31 päivänä toukokuuta 2023, varainsiirtojen ja tiettyjen kryptovarojen siirtojen mukana toimitettavista tiedoista ja direktiivin \(EU\) 2015/849 muuttamisesta](#), artikkelit 4 ja 14

¹⁰ Passiiviset tunnisteet mukaan luettuna PRH:n hallinnoimia LEI-tunnisteita on noin 43 500.

¹¹ Esityksen jatkovalmistelun yhteydessä toiselta yksityiseltä palveluntarjoajalta saadun tiedon mukaan myös sillä on valmiudet jatkossa tuottaa palvelu suomen lisäksi ruotsinkielisenä.

¹² GLEIF (Global Legal Entity Identifier Foundation) on voittoa tavoittelematon säätiö, jonka on vuonna 2014 perustanut Finanssimarkkinoiden vakauden valvontaryhmä (FSB, Financial Stability Board). FSB on aikanaan perustanut LEI-järjestelmän G20-maiden aloitteesta. GLEIF hallinnoi maailmanlaajuisia LEI-järjestelmää (GLEIS). GLEIF muiden muassa akkreditoi paikalliset rekisterinpitäjät LEI-tunnusten antajiksi ja ylläpitää maksutonta LEI-tietokantaa.

¹³ Kaiken kaikkiaan suomalaisille oikeushenkilöille LEI-tunnisteen voi antaa Patentti- ja rekisterihallituksen lisäksi 13 muuta palveluntarjoajaa, jotka yhtä toimijaa lukuun ottamatta eivät ole Suomeen rekisteröityjä yrityksiä. Lähteenä <https://www.gleif.org/en/organizational-identity/get-an-lei-find-lei-issuing-organizations>, viittauspäivä 31.10.2025.

toteutuksia ja alusta tullaan PRH:n mukaan hankkimaan riippumatta siitä, onko PRH:n tehtävä edelleen LEI-tunnisteiden antaminen.

2.2 Finanssivalvonnan LEI-tunnisteisiin liittyvät viranomaistehtävät

Finanssivalvonnasta annetun lain (878/2008), jäljempänä *FivaL*, 3 §:n 3 momentin 11 kohdan mukaan Finanssivalvonnan tehtävänä on hoitaa kansainvälisen yhteisötunnistejärjestelmän viranomaistehtäviä ja osallistua sitä koskevaan muuhun viranomaisyhteistyöhön. Saman lain 5 §:ssä säädetään laissa tarkoitetuista muista finanssimarkkinoilla toimivista. Tällaisella tarkoitetaan 5 §:n 26 kohdan mukaan myös sitä, joka Suomessa myöntää kansainvälisen yhteisötunnistejärjestelmän mukaisia kansainvälisiä yhteisötunneiteita. Edelleen Finanssivalvonnan valvontamaksuista annetun lain (1209/2023), jäljempänä *FivaVmL*, 1 §:n 7 kohdan f alakohdan mukaan Finanssivalvonnan valvontamaksun ovat velvollisia suorittamaan Suomessa kansainvälisen yhteisötunnistejärjestelmän mukaisia kansainvälisiä yhteisötunneiteita myöntävä toimija. Saman lain 10 §:n 11 kohdassa säädetään siitä, että Suomessa kansainvälisen yhteisötunnistejärjestelmän mukaisia kansainvälisiä yhteisötunneiteita myöntävän toimijan osalta perusmaksu on 10 000 euroa.

Edellä mainitun hallituksen esityksen HE 94/2013 vp yksityiskohtaisissa perusteluissa koskien *FivaL*:n 3 §:n 3 momentin 11 kohtaa on todettu:

Finanssivalvonnan tehtävänä olisi hoitaa kansainvälisen yhteisötunnistejärjestelmän koordinoivia viranomaistehtäviä ja osallistua sitä koskevaan kansainväliseen viranomaisyhteistyöhön. Tehtävän hoitaminen edellyttäisi ehdotetun yritys- ja yhteisötietolain 2 §:n 8 kohdassa tarkoitetun kansainvälisen yhteisötunnistejärjestelmän kehityksen seuraamista ja sitä koskevaan viranomaistoimintaan osallistumista yhteistyössä Patentti- ja rekisterihallituksen kanssa. Tehtävän hoitaminen edellyttäisi kertaluontoisesti myös valvontakomitean jäseneksi liittymistä sekä paikallisten toimintayksiköiden tunnustamista koskevan menettelyn hoitamista. Finanssivalvonnan tulisi osallistua kansainvälistä yhteisötunnistejärjestelmää koskevaan muuhun viranomaisten väliseen yhteistyöhön tehtävän hoitamisen edellyttämässä laajuudessa. Koordinoivana viranomaisena Finanssivalvonnan tulisi tarvittaessa ohjeistaa Suomessa toimivia yhteisötunneiteita myöntäviä paikallisia toimintayksiköitä sekä varmistua näiden toiminnan luotettavuudesta. Finanssivalvonnan tulisi myös varmistua siitä, että paikallinen toimintayksikkö noudattaisi tunnisteteiden myöntämisessä kansainvälisessä yhteistyössä määritellyjä suosituksia ja menettelytapoja sekä kerätä paikallisilta toimintayksiköiltä tietoja ja laatia arvioita valvontakomitean käyttöön.

Samalla hallituksen esityksen *FivaL*:n 5 §:n 26 kohtaa koskevien yksityiskohtaisten perustelujen mukaan:

Pykälään lisättäisiin uusi 26 kohta, jonka mukaan muuna finanssimarkkinoilla toimivana pidettäisiin sitä, joka Suomessa myöntäisi kansainvälisen yhteisötunnistejärjestelmän mukaisia kansainvälisiä yhteisötunneiteita eli toimisi yhteisötunnistejärjestelmän tunnustamana paikallisena toimintayksikkönä. Tällainen olisi Suomessa ainakin Patentti- ja rekisterihallituksen ylläpitämä paikallinen toimintayksikkö, joka myöntäisi yritys- ja yhteisötietolain 2 §:n 8 kohdassa tarkoitettuja kansainvälisiä yhteisötunneiteita. Paikallisen toimintayksikön säätäminen muuksi finanssimarkkinoilla toimivaksi on tarpeen, koska Finanssivalvonnalle 3 §:n 3 momentin 11 kohdassa ehdotettu uusi tehtävä edellyttäisi esimerkiksi varmistumista siitä, että paikallisen toimintayksikön toiminnassa noudatetaan kansainvälisesti hyväksytyjä standardeja sekä menettelytapoja yhteisötunneiteita annettaessa.

2.3 Nykytilan arviointi

2.3.1 LEI-tunnisteiden antaminen viranomaistehtävänä

LEI-tunnisteiden antamisen osoittaminen PRH:lle on perusteltu aikanaan siten, että sillä on viranomaisten ja yleisön tiedonsaantia ja harmaan talouden torjuntaa edistäviä tehokkuusetuja, missä yhteydessä voidaan myös riittävästi varmistua tunnisteita antavan tahon luotettavuudesta sekä mahdollisuuksista tuottaa myös kansainvälisesti korkeatasoinen yhteisötunnistepalvelu. Muissa Pohjoismaissa on päädytty poikkeavaan ratkaisuun palveluntarjoajien ollessa vain yksityisiä.

Edellä ilmenevästi PRH antaa pääosan LEI-tunnisteista suomalaisille oikeushenkilöille, eikä yksityisiä palveluntarjoajia toimi Suomessa samassa laajuudessa PRH:n markkinaosuus huomioiden kuin valtioissa, joissa viranomaisen ei anna tunnuksia. Tilanteessa, jossa PRH ei enää antaisi LEI-tunnisteita, vaikuttaisi tämä luonnollisesti siten, että yksityinen palveluntarjoajien asiakaskunta laajentuisi. Lähtökohtaisesti yksityisillä palveluntarjoajilla olisi tuolloin insenttiivi tarjota LEI-tunnisteita nykyistä laajemmin myös ruotsin kielellä.

LEI-tunnisteiden antamisen ohjaaminen PRH:lle siinä vaiheessa, kun tunniste on ollut uusi, eikä markkinaehtoisia toimijoita ole ollut, on ollut perusteltua. Huomioiden tunnisteiden käytön vakiintuminen ja yksityisten palveluntarjoajien olemassaolo, ei tässä tilanteessa tehtävän osoittamista PRH:lle ole pidettävä enää samalla tavalla välttämättömänä. Toisaalta yritysten näkökulmasta PRH, sen markkinaosuus huomioiden, on nähty vakaana palveluntarjoajana. Patentti- ja rekisterihallitukselle ollaan osoittamassa tai kaavailtu useita uusia tehtäviä, jolloin on perusteltua arvioida erityisesti sellaisten palvelujen jatkamista, jotka voidaan tuottaa myös muutoin.

Tehtävän säilyttäminen PRH:lla edellyttäisi, että PRH ylläpitää ja kehittää käsittely- ja asiointijärjestelmää. Lisäksi järjestelmä tulisi uudistaa vuonna 2026 siten, että uusi käsittely- ja asiointijärjestelmä olisi käytössä vuoden 2027 alusta. Toiminta on ollut kutakuinkin kustannusvastaavaa, joten toiminta ei sinällään rasita muttei myöskään tue taloudellisesti PRH:n toimintaa. LEI-tunnisteiden antamiseen liittyy eskaloitimenettely erilaisissa tunnisteiden antamiseen ja hallinnointiin liittyvissä häiriötilanteissa, mikä sitoo viranomaisen resursseja.

2.3.2 Finanssivalvonnan LEI-tunnisteisiin liittyvät viranomaistehtävät

LEI-tunnisteiden antajia valvotaan, eikä antaja voi siten olla kuka tahansa. GLEIF:llä on tässä valvonnassa keskeinen rooli. Tämän lisäksi Finanssivalvonnasta annetun lain mukaan laissa erikseen säädettyjen tehtäviensä toteuttamiseksi Finanssivalvonta hoitaa kansainvälisen yhteisötunnistejärjestelmän viranomaistehtäviä ja osallistuu sitä koskevaan muuhun viranomaisyhteistyöhön. Saman lain mukaan muulla finanssimarkkinoilla toimivalla tarkoitetaan sitä, joka Suomessa antaa kansainvälisen yhteisötunnistejärjestelmän mukaisia kansainvälisiä yhteisötunnisteita.

Finanssivalvonta on esitysluonnokseen antamassaan lausunnossa ehdottanut, että hallituksen esitykseen sen jatkovalmistelussa otettaisiin mukaan ehdotus, jolla siltä poistettaisiin LEI-tunnisteisiin liittyvät lakisääteiset tehtävät.

Finanssivalvonnan mukaan sille säädetyn tehtävän taustalla olleet perustelut ovat vanhentuneet. Lokakuussa 2015 kansainvälinen yhteisötunnistejärjestelmä järjestettiin uudelleen siten, että GLEIF otti keskitetyn vastuun tunnisteita myöntävien toimintayksiköiden ohjeistamisesta ja valvonnasta. Muutoksen jälkeen kansallisten viranomaisten rooli toimintayksiköiden valvojina

poistui käytännössä kokonaan, ja valvonta siirtyi keskitetyksi GLEIFin tehtäväksi. Tämän jälkeen Finanssivalvonnan toiminta on rajoittunut pääasiassa osallistumiseen ROCin (The Regulatory Oversight Committee) viranomaisyhteistyöhön. Kyseisessä yhteistyöelimessä ei ole kuitenkaan edustettuna kaikkien maiden valvoja – esimerkiksi kaikki Pohjoismaat eivät osallistu siihen. Tämän vuoksi osallistuminen ROCin toimintaan on luonteeltaan sellaista kansainvälistä viranomaisyhteistyötä, jonka jatkaminen voitaisiin Finanssivalvonnan lausunnon mukaan jättää sen omaan harkintaan ilman erillistä lakisääteistä velvoitetta.

3 Tavoitteet

Esityksen tavoitteena on, että PRH:lta poistettaisiin tehtävä LEI-tunnisteiden antajana. Oikeushenkilöille sinällään välttämättömien tunnisteiden antaminen ja hallinnointi voidaan hoitaa yksityisten palveluntarjoajien toimesta, eikä sitä siten ole pidettävä PRH:n ydintehtävänä. Tämä mahdollistaisi käsittely- ja asiointijärjestelmän uudistamisesta luopumisen, eikä tunnisteiden antamiseen ja hallinnointiin tarvitsisi jatkossa kohdistaa henkilöstöä tai tekniseen ylläpitoon liittyviä resursseja.

Esityksellä tavoitellaan myös sitä, että markkinoiden rooli LEI-tunnisteiden antamisessa vahvistuisi, ja myös niin, että LEI-tunniste olisi markkinatoimijoiden aseman vahvistumisen kautta saatavilla useammalta yksityiseltä palveluntarjoajalta kummallakin kansalliskielellä.

Finanssivalvonnan tehtävistä poistettaisiin LEI-tunnisteisiin liittyvät lakisääteiset viranomaistehtävät, koska palveluntarjoajien valvonta ja ohjaus tapahtuu GLEIF:n toimesta. Finanssivalvonta voisi edelleen osallistua GLEIF:iä tukevan ja valvovan ROC:n toimintaan.

4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset

4.1 Keskeiset ehdotukset

Esityksessä ehdotetaan yritys- ja yhteisötietolaista kumottavaksi säännökset Patentti- ja rekisterihallituksesta LEI-tunnisteen antajana ja LEI-tunnisteen rekisteröimisestä yritys- ja yhteisötietojärjestelmään. Jatkossa PRH ei siten toimisi enää LEI-tunnisteen antajana, eikä LEI-tunniste olisi saatavissa yritys- ja yhteisötietojärjestelmästä.

Lisäksi esityksessä ehdotetaan Finanssivalvonnasta annettua laista ja Finanssivalvonnan valvontamaksuista annettua laista kumottavaksi säännökset LEI-tunnisteisiin liittyvistä viranomaistehtävistä samoin kuin LEI-tunnisteita myöntäviltä toimijoilta perittävästä valvontamaksusta.

4.2 Pääasialliset vaikutukset

4.2.1 Taloudelliset vaikutukset

Patentti- ja rekisterihallitus

LEI-tunnisteiden antaminen ja hallinnointi on ollut Patentti- ja rekisterihallitukselle pääsääntöisesti kustannusvastaavaa, jolloin perityt maksut ovat kattaneet toiminnasta aiheutuvat menot. PRH määrää maksut liiketaloudellisella perusteella, koska kyse ei ole yksinomaan viranomaiselle kuuluvasta toiminnasta. Tällöin kustannusvastaavuuden täyttymisen lisäksi toimintaan liittyy myös tuottovaade.

Tällä hetkellä hakemuksen käsittelymaksu on 87,85 euroa (sis. alv) sisältäen rekisteröinnin ensimmäiseltä 12 kuukaudelta. Vuosimaksu (uudistamismaksu) ensimmäisen 12 kuukauden jälkeen on 37,65 euroa. LEI-tunnisteen hallinnan siirrosta toiselta palveluntarjoajalta sekä tunnisteen aktivoinnista PRH perii kummastakin 37,20 euroa.

Vuosina 2022–2024 LEI-tunnistehakemuksia on tehty noin 3 000 kappaletta vuodessa. Annettuihin LEI-tunnisteisiin liittyvien muutosilmoitusten määrä on ollut keskimäärin noin 1 500. Vuosimaksun (uudistamismaksun) maksajien määrä oli vuonna 2022 noin 29 600 ja vuonna 2024 noin 33 600. Vuosimaksun maksajien määrään arvioidaan nousevan myös jatkossa, jos tehtävä olisi PRH:n lakisääteinen velvollisuus.

PRH:n kustannuslaskennassa noudattaman kaavan mukaan laskettuna LEI-tunnisteiden antamisen ja hallinnon jäämä on ollut seuraava:

Vuosi	2021	2022	2023	2024	2025 (ennuste)	2026 (ennuste)
Tuotot	1 130 910	1 115 220	1 170 200	1 218 663	1 265 000	1 310 000
Menot	1 039 864	1 197 548	1 134 881	1 187 811	1 239 197	1 347 697
Jäämä+/-	91 046	-82 328	35 318	30 852	25 803	-37 697
Kumul.						62 994

Tuotot muodostuvat LEI-tunnistehakemusten käsittelymaksuista sekä vuosimaksuista. Menot koostuvat tunnisteiden antamiseen ja hallintoihin liittyvästä henkilöstöresurssitarpeesta¹⁴, mutta erityisesti teknisen järjestelmän ylläpidosta ja kehittämisestä. Mahdollinen ylijäämä on PRH:n käytävissä kaksi seuraavaa budjettivuotta.

GLEIF:lle raportoitavan laskentakaavan mukaan laskettuna luvut poikkeavat huomattavasti kustannusvastaavuuslaskelmasta siten, että toiminta alla olevan taulukon mukaan vaikuttaisi olevan merkittävästi ylijäämäistä. PRH:n mukaan yhteiskustannusten vyörytys poikkeaa kuitenkin huomattavasti PRH:n ja valtionhallinnon käytössä olevasta kustannuslaskentakaavasta¹⁵.

Vuosi	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26 (ennuste)	2026/27 (ennuste)
Tuotot	1 086 140	1 124 460	1 169 910	1 232 540	1 274 000	1 319 000
Menot	806 847	1 327 802	928 391	846 863	911 360	1 118 966 ¹⁶
Jäämä+/-	279 293	-203 342	241 519	385 677	362 640	200 034
Kumul.						1 265 821

¹⁴ PRH mukaan tehtävään liittyvä henkilöstöresurssitarve on 2 htv:ta. Tämä koostuu lähinnä LEI-hakemusten kirjaamisesta, skannauksesta, käsittelystä, hakemus- ja vuosimaksujen laskutuksesta ja tietojärjestelmän ylläpidosta.

¹⁵ PRH:n mukaan laskentamalli poikkeaa PRH:n tilinpäätöstä varten laadittavasta kustannusvastaavuuslaskelmasta mm. siten, että GLEIF:n mallissa välilliset yhteiskustannukset määritetään välittömien kustannusten perusteella kerrointen avulla. PRH:n käytössä olevassa laskentamallissa yhteiskustannukset vyörytetään tulosyksiköille työajan perusteella. GLEIF:lle lähetettävä laskelma ei myöskään ole tilikaudelta vaan akkreditointikaudelta, joka PRH:n tapauksessa on helmikuu-tammikuu. Edelleen kustannusvastaavuuslaskelmassa investointi jaksotetaan vähennettäväksi poistoina, ei vuosikuluna.

¹⁶Sisältää asiointi- ja käsittelyjärjestelmän uusimisesta aiheutuneita kustannuksia 125 teur

Tehtävästä luopuminen mahdollistaisi sen, että LEI-tunnisteiden käsittely- ja asiointijärjestelmän uudistamisesta voitaisiin luopua. Tästä syntyisi vuonna 2026 arviolta yhteensä 500 000-600 000 euron säästö. Vaikka toiminta on ollut pääosin kustannusvastaavaa, ei toimintaan muutoinkaan jatkossa enää olisi tarvetta kohdistaa resursseja sen enempää henkilöstön kuin käsittely- ja asiointijärjestelmään liittyen.

Uuden käsittely- ja asiointijärjestelmän olisi tarkoitus olla käytössä vuoden 2027 alusta alkaen. Toteutusta varten työ- ja elinkeinoministeriön digimomentilta on osoitettu PRH:lle 125 000 euroa, jonka ylittävän osan PRH rahoittaisi itse. PRH:n mukaan, jos tehtävästä luovuttaisiin, kertaluontoisen säästön lisäksi on huomioitava, että LEI-tunnisteiden antajana PRH joutuu tulevinakin vuosina tekemään kaikki GLEIF:n vaatimat laadulliset ja muut tietojärjestelmä uudistukset. Valvonta on hyvin tiukkaa ja käytännössä mitään poikkeamia ei sallita. Poikkeamat johtavat eskalointimenettelyyn, joita on ollut viime vuosina useita.

On huomattava, että PRH on arvioinut, että yhteydenpidosta ja muusta asiakaspalvelusta liittyen LEI-tunnisteiden antamisesta luopumiseen ja LEI-tunnisteiden hallinnansiirtoon syntyisi noin 200 000 euron kustannus, mikä vähentää saatavissa olevan suoraa säästöä.

Finanssivalvonta

Finanssivalvonta ei ole enää tosiasiaa osallistunut Suomessa LEI-tunnisteita antavien palveluntarjoajien valvontaan ja ohjaukseen, vaan se tapahtuu GLEIF:n toimesta. Finanssivalvonnan rooli on rajoittunut osallistumiseen ROCin viranomaisyhteistyöhön, joka tukee ja valvoo GLEIF:n toimintaa. Mainittuun viranomaisyhteistyöhön osallistuminen on Finanssivalvonnan mukaan mahdollista sen harkinnan mukaan ilman, että asiasta säädetään lainsäädännössä.

Suomalaisilta akkreditoituilta palveluntarjoajilta on peritty valvontamaksuna vuosittain 10 000 euroa. Maksu on peritty kahdelta toimijalta. Jatkossa maksua ei enää perittäisi.

Oikeushenkilöt

Oikeushenkilöt, jotka jatkossa tarvitsisivat LEI-tunnistetta, hakisivat sitä muilta palveluntarjoajilta. Patentti- ja rekisterihallitukselta saadun tiedon mukaan sen jo antamat ja hallinnoimat LEI-tunnisteet siirrettäisiin GLEIF:n toimesta toisille palveluntarjoajille, joten yritysten ja yhteisöjen osalta ei syntyisi mitään välitilaa.

LEI-tunnisteiden haltijoihin oltaisiin PRH:n toimesta yhteydessä ennen LEI-tunnisteiden antamisen tai hallinnoinnin lopettamista. Haltijalla olisi mahdollisuus siirtää tunniste omalla kustannuksellaan haluamalleen myöntäjälle. Kaikki loput jäljelle jääneet tunnukset siirretään massatoimintona GLEIF:n toimesta määräajan jälkeen muille myöntäjille, eikä PRH perisi siirrosta maksua. Siitä, mille myöntäjille tunnisteet massasiirrosta siirtyisivät, päättää GLEIF¹⁷. Massasiirtojen yhteydessä LEI-tunniste tulee uusittavaksi vasta, kun seuraava tarkistuspäivä on.

Tietoja palvelujen hinnoista on löydettävissä palveluntarjoajien verkkosivuilta. Suomalaisen oikeushenkilön on mahdollista hakea LEI-tunnistetta ainakin alla olevasta taulukosta

¹⁷ Suurin LEI-tunnisteiden myöntäjä GMEI (Business Entity Data B.V) lopetti toimintansa muutama vuosi sitten ja melkein kaikki heidän noin 500 000 tunnistetta siirrettiin massana noin 10 myöntäjälle

ilmeneviltä palveluntarjoajilta. Yksityisten palveluntarjoajien osuus annetuista LEI-tunnisteista on tällä hetkellä käytettävissä olevien tietojen perusteella pieni. On huomattava, että kyseiset asiointipalvelut eivät itse anna LEI-tunnisteita, vaan asiointipalvelut välittävät hakemukset asiointipalvelua hallinnoivalle GLEIF:n akkreditoimalle palveluntarjoajalle. Vertailun tarkoitus on vain esittää eri palveluntarjoajien hinnoittelua, eikä sillä pyritä ohjaamaan oikeushenkilöitä tietyn palveluntarjoajien asiakkaiksi tai oteta muutenkaan kantaa niiden toimintaan.

Palveluntarjoaja	PRH ¹⁸	SuomiLei ¹⁹	LeiRekisteri ²⁰	NordLei ²¹
Rekisteröinti (sis. vuoden voimassaolo)	70 euroa	79 euroa	65 euroa	99 euroa
Rekisteröinti (sis. 3 vuoden voimassaolo)	-	195 euroa (65 euroa/vuosi)	165 euroa (55 euroa/vuosi)	225 euroa (75 euroa/vuosi)
Rekisteröinti (sis. 5 vuoden voimassaolo)	-	240 euroa (48 euroa/vuosi)	245 euroa (49 euroa/vuosi)	325 euroa (65 euroa/vuosi)
Uusinta (vuosi)	30 euroa	65 euroa	69 euroa	79 euroa
Uusinta (3 vuotta)	-	55euroa/vuosi	60euroa/vuosi	65 euroa/vuosi
Uusinta (5 vuotta)	-	49euroa/vuosi	50euroa/vuosi	60 euroa/vuosi
Muutosilmoitus tietoihin	Veloitukseton	Veloitukseton	Ei tietoa	Ei tietoa
Tunnuksen hallinnan siirto toiselta palveluntarjoajalta palveluntarjoajalle	30 euroa	Ei tietoa	Veloitukseton	Veloitukseton
Tunnuksen hallinnan siirto palveluntarjoajalta toiselle palveluntarjoajalle	Veloitukseton	Ei tietoa	Ei tietoa	Ei tietoa

Edellä olevien palveluntarjoajien perimät maksut on huomioitu arvonnlisäverottomina. LEI-tunnistehakemuksen käsittelystä ja rekisteröinnistä perittävät maksut eivät absoluuttisesti

¹⁸ <https://www.prh.fi/fi/hinnastot/lei-tunnuksen-hinnasto-ja-maksuohjeet.html> , viittauspäivä 19.2.2026.

¹⁹ <https://suomilei.fi/>, Viittauspäivä 19.2.2026. Akkreditoitu palveluntarjoaja EQS Group GmbH.

²⁰ <https://www.leitunnus.fi/>, Viittauspäivä 19.2.2026. Akkreditoitu palveluntarjoaja Ubisecure Oy.

²¹ <https://sv.nordlei.org/>, Viittauspäivä 19.2.2026. Akkreditoitu palveluntarjoaja Nordic Legal Entity Identifier AB. Palveluntarjoajan sivulla on mahdollisuus valita asiointikieleksi ruotsi.

tarkastellen vaihtelee erityisen voimakkaasti, mutta suhteellisesti kyse on kymmenistä, jopa sadoista, prosenteista. Tunnisteen uudistamisesta vuodeksi on PRH:n perimä maksu selkeästi edullisin siten, että seuraavaksi halvimmalla hinta on yli kaksinkertainen. Eroa kuitenkin kaventaa, jos uusimisen tekee kerralla useaksi vuodeksi kerrallaan. PRH:n hallinnoiman tunnisteen voi uusida vain vuodeksi kerrallaan. PRH on kuitenkin tässäkin tapauksessa selvästi halvin palveluntarjoaja. Vaikka suomalaisille oikeushenkilöille annettujen tunnisteiden määrä on varsin pieni kokonaisuuden näkökulmasta, tehtävän poistaminen PRH:n tehtävistä toisi lisää tilaa muille toimijoille, koska PRH hallinnoi tällä hetkellä 85 % suomalaisille oikeushenkilöille annetuista LEI-tunnisteista.

Vuosittain PRH:lta LEI-tunnisteen on hakenut noin 3 000 oikeushenkilöä. Vertailussa olevien palveluntarjoajien hinnoittelulla tämä tarkoittaisi hakemusten jakautuessa tasaisesti noin 33 000 euron kustannusten nousua, jos rekisteröitäessä tunnisteen uusimista ei oteta useammaksi vuodeksi²². Ensirekisteröinti, sisältäen rekisteröinnin ja viiden vuoden voimassaolon on mahdollista saada yksityiseltä palveluntarjoajalta halvimmillaan 240 euroa, kun PRH:lla rekisteröinti ja uusiminen samalta ajanjaksolta maksaa 190 euroa (70euroa+4*30euroa). Tällöin vuotuinen kustannusten lisäys oikeushenkilölle olisi 10 euroa ensimmäiseltä viideltä vuodelta.

Jos olemassa oleva LEI-tunniste uudistettaisiin jatkossakin vain vuodeksi kerrallaan, PRH:n hallinnoimat aktiiviset LEI-tunnisteet noin 37 000 kappaletta huomioiden, kustannusvaikutus oikeushenkilöille olisi noin 1,52 miljoonaa euroa tilanteessa, jossa hakemukset jakautuisivat tasaisesti mainittujen palveluntarjoajien kesken²³. Vuotuinen keskimääräinen kustannusvaikutus oikeushenkilöä kohden olisi 41 euroa (35 eurosta 49 euroon). Halvimman yksityisen palveluntarjoajan mukaan laskettuna vuotuinen kustannusvaikutus olisi kokonaisuudessaan 1,295 miljoonaa euroa (37 000 * 35 euroa).

Siinä tapauksessa, että oikeushenkilöt hyödyntäisivät olemassa olevan LEI-tunnisteen osalta viiden vuoden uusintaa, kustannusvaikutus olisi noin 851 000 euroa vuodessa palveluntarjoajien keskimääräisellä veloituksella²⁴. Vuotuinen keskimääräinen kustannusvaikutus oikeushenkilöä kohden olisi 23 euroa (vaihteluväli 19 eurosta 30 euroon). Halvimman yksityisen palveluntarjoajan mukaan laskettuna vuotuinen kustannusvaikutus olisi kokonaisuudessaan 703 000 euroa (37 000 * 19 euroa).

Edellä mainituissa laskelmissa ei ole huomioitu sitä, että oikeushenkilöt käyttäisivät niille varattavaa mahdollisuutta siirtää omalla kustannuksellaan LEI-tunnisteen hallinnointi haluamalleen yksityiselle palveluntarjoajalle ennen LEI-tunnisteiden massasiirtoa. PRH ei perisi tuolloin oikeushenkilöiltä kustannuksia, mutta on mahdollista, että vastaanottava palveluntarjoaja perisi jotain kustannuksia. Massasiirto toiselle palveluntarjoajalle on LEI-tunnisteen haltijalle maksuton.

Sillä oletuksella, että LEI-tunnisteet siirrettäisiin pääosin massasiirtona ja allokointi tapahtuisi tasaisesti vertailuissa käytettyjen palveluntarjoajien kesken, voidaan vuotuisen kustannusten lisäyksen oikeushenkilöille arvioida olevan kaiken kaikkiaan noin 900 000 euroa. Tässä on huomioitu LEI-tunnisteen ensirekisteröijien 33 000 euron kustannuslisäys sekä tunnisteen uusimisesta keskimäärin johtuva 851 000 euron kustannuslisäys hyödynnettäessä viiden vuoden uusimisväliä.

²²(3 000 * 81 euroa) - (3 000 * 70 euroa) = 33 000 euroa

²³(37 000 * 71 euroa) - (37 000 * 30 euroa) = 1,517 miljoonaa euroa

²⁴(37 000 * 53 euroa) - (37 000 * 30 euroa) = 0,851 miljoonaa euroa

Pankit

Finanssiala ry (FA) on esitysluonnoksesta antamassaan lausunnossa todennut, että LEI-tunnisteiden haltijoille koituvien kustannusten lisäksi kustannuksia koituisi myös finanssialan yrityksille näiden asiakkaiden palveluntarjoajina. Käytännössä nämä kustannukset ja tarve lisäresursoinnille aiheutuisivat lausunnon mukaan finanssialan yhtiöille esimerkiksi muutoksesta aiheutuvan LEI-tunnisteiden varmistamiseen liittyvän järjestelmäpäivitystarpeen myötä.

Esityksen jatkovalmistelun yhteydessä FA:lta on pyydetty lisäselvitystä vaikutuksista pankeille. FA on välittänyt keskeisen Suomessa toimivan pankin arvion muutostarpeista, minkä FA on katsonut kuvaavan ainakin osittain myös muiden toimijoiden tilannetta.

Arvion mukaan sääntely edellyttää, että yritysasiakkaalla on voimassa oleva LEI-tunniste kauppaportoinnin edellytyksenä. Mikäli LEI-tunniste ei ole voimassa tai sen tila ei ole ajantasainen, syntyy virhe viranomaisraportointiin, mikä altistaa toimijan sääntely- ja valvontariskeille. LEI-tunnisteella on merkitystä myös asiakkaan tuntemista, rahanpesun estämisestä sekä luottoriskien hallintaa koskevien velvoitteiden osalta.

Mikäli LEI-tunnisteiden hallinnointi siirtyisi pois suomalaisten viranomaisten järjestelmistä, olisi arvion mukaan välttämätöntä rakentaa uusi rajapinta GLEIF-järjestelmään tai muuhun uuteen keskitettyyn lähteeseen. Tämä tarkoittaisi arvion mukaan käytännössä:

- useiden sisäisten järjestelmien muutoksia
- uusien rajapintojen suunnittelua ja toteutusta
- laajaa testausta (ml. raportointiketjut)
- tuotantoonvientiä ja käyttöönoton hallintaa

Tällainen kokonaisuus edellyttäisi arvion mukaan merkittävää muutosprojektia, jonka kesto olisi arviolta yli vuoden, ja jonka kustannusten voidaan arvioida olevan sadoissa tuhansissa euroissa yksittäistä suurta finanssialan toimijaa kohden. Kustannusten tarkka arviointi on vaikeaa ennen yksityiskohtaisempaa tietoa lopullisesta toteutusmallista ja vaatimuksista.

Arvion mukaan, vaikka oikeushenkilöillä on jo nykyisellään mahdollisuus siirtää LEI-tunnisteen hallinnointi palveluntarjoajalta toiselle, laajamittainen ja rakenteellinen muutos tietolähteissä poikkeaa olennaisesti yksittäisistä asiakaskohtaisista siirroista.

Esitetty 18–24 kuukauden siirtymäaika liittyy finanssialan toimijoiden näkökulmasta erityisesti siihen, että:

- uudet rajapinnat on suunniteltava ja rakennettava
- järjestelmämuutokset on testattava kattavasti ennen tuotantokäyttöä
- raportointivelvoitteiden jatkuvuus on varmistettava koko siirtymäajan
- asiakasmäärät kauppaportoinnissa ovat erittäin suuria, eikä manuaalisia tai väliaikaisia ratkaisuja voida käytännössä hyödyntää

Arvion mukaan uuden rajapinnan olisi oltava täysimääräisesti käytössä ennen kuin yksittäiset asiakkuudet alkavat siirtyä tai ennen massasiirron käynnistämistä. Tämä koskee sekä tilannetta, jossa asiakkaat siirtyvät itsenäisesti valitsemalleen palveluntarjoajalle, että lopullista massasiirtoa. Lisäksi arvioissa on korostettu, että LEI-tunnisteen on säilyttävä samana

mahdollisista hallinnollisista siirroista huolimatta, jotta raportointiketjut ja historiatiedot säilyvät eheänä eikä synny virheellisiä tulkintoja raportoinnissa.

Arviossa on viitattu siihen, että arvion antanut toimija tarkastaa LEI-tunnusten voimassaolon Suomen Asiakastiedon (SAT) kautta, joka puolestaan hakee arvion mukaan tiedot PRH:n järjestelmistä. Esityksen valmistelun yhteydessä saadun tiedon mukaan Suomen Asiakastiedolla on kuitenkin jo tällä hetkellä tietolähteenä myös GLEIF:n tietokanta, joka käsittää keskitetysti kaikki LEI-tunnisteet, kun PRH:n ylläpitämässä yritys- ja yhteisötietojärjestelmästä on saatavilla vain sen itse antamat tunnisteet.

LEI-tunnisteiden palveluntarjoajat

Edeltä tästä esityksestä ilmenee, että Patentti- ja rekisterihallituksen osuus kaikista suomalaisille oikeushenkilöille annetuista LEI-tunnisteista on 85 % ja aktiivisten tunnusten osalta 90 %. Kun PRH:n osalta LEI-tunnisteiden antamisesta lakisääteisenä tehtävänä luovuttaisiin, tulisi PRH:n osuus jaettavaksi muille palveluntarjoajille. PRH:n LEI-tunnisteiden tarjoamisesta ja hallinnoimisesta saamat vuotuiset tuotot ovat viime vuosina olleet noin 1,2 miljoonaa euroa. Riippuen hinnoittelusta, yksityisten palveluntarjoajien liikevaihdon voidaan arvioida kasvavan vähintään tällä määrällä. Patentti- ja rekisterihallitukselle toiminta on ollut kutakuinkin kustannusvastaavaa. GLEIF seuraa vuosittain hinnoittelua, koska siihen sisältyy vaatimuksia kustannusvastaavuudesta ja toiminnan tehokkuudesta kuitenkin niin, että hinnoittelu on myös palveluntarjoajan näkökulmasta kestävä. Esityksessä ei oteta kantaa siihen, missä mahdollinen tulos näytetään, mutta tällä hetkellä yksityisistä akkreditoituista palveluntarjoajista yksi on Suomeen rekisteröity. Joka tapauksessa yksityisten toimijoiden hinnoittelu on ollut korkeampaa kuin PRH:n. PRH:n voidaan toisaalta katsoa jossain määrin hyötyvän myös LEI-tunnusten antajana lakisääteisen muun rekisteripidon ympärille rakennetusta infrastruktuurista.

4.2.2 Tiedonhallinnan muutosvaikutukset

Lainvalmistelussa on arvioitava tiedonhallinnan muutosvaikutukset julkisen hallinnon tiedonhallinnasta annetun lain (906/2019), jäljempänä *tiedonhallintalaki*, mukaisesti, kun valmisteltavat säännökset vaikuttavat tietoaineistoihin ja tietojärjestelmiin. Tiedonhallintalain 3 luvun 8 §:n mukaan toimialasta vastaavan ministeriön on laadittava 5 §:n 3 momentin mukainen arviointi, kun valmisteltavat säännökset vaikuttavat tietoaineistoihin ja tietojärjestelmiin. Lisäksi ministeriön on arvioitava suunniteltujen säännösten vaikutukset asiakirjojen julkisuuteen ja sallassapitoon. Valtiovarainministeriön yhteydessä toimii julkisen hallinnon tiedonhallintalautakunta. Tiedonhallinnan muutosvaikutusten arvioinnista on annettu valtiovarainministeriön tiedonhallintalautakunnan suositus ([valtiovarainministeriön julkaisuja 2024:21](#)).

Jatkossa Patentti- ja rekisterihallitus ei enää antaisi LEI-tunnistetta, eikä tunnistetta talletettaisi myöskään yritys- ja yhteisötietojärjestelmään. Esitetty muutos liittyy julkisen talouden sopeuttamiseen poistamalla Patentti- ja rekisterihallitukselta lakisääteinen tehtävä, joka voidaan hoitaa yksityisten palveluntarjoajien toimesta. Suomalaisten yritysten on jo tällä hetkellä mahdollista hakea tunniste muualta kuin PRH:lta, vaikka PRH:n osuus on ollutkin huomattavan korkea sen hallinnoiminen aktiivisten tunnisteiden ollessa noin 37 000. PRH:n hallinnoimat LEI-tunnisteet siirrettäisiin ja allokoidaisiin GLEIF:n toimesta muille palveluntarjoajille. Tämä koskisi myös passiivisia tunnuksia, joiden osalta ei olisi maksettu uudistamismaksua. Ennen massasiirtoa oikeushenkilöille tarjottaisiin mahdollisuutta oikeushenkilön omalla kustannuksella siirtää tunnisteiden hallinnointi haluamalleen palveluntarjoajalle.

Koska siirrettäviä tunnisteita on merkittävä määrä koskien kymmeniätuhansia oikeushenkilöitä, on hallinnon siirrolle varattava riittävästi aikaa, jotta niin Patentti- ja rekisterihallitus, oikeushenkilöt sekä GLEIF ehtivät valmistautua siirtoon ja toteuttaa siirron. Tämä on mahdollista niin, että Patentti- ja rekisterihallitus ensin luopuisi antamista uusista tunnisteista ja tämän jälkeen sen hallinnoitavana olevat tunnisteet siirrettäisiin toisille palveluntarjoajille. GLEIF:lle tulee ilmoittaa toiminnasta luopumisesta vuosi aikaisemmin, joten LEI-tunnisteiden antamisesta ei voitaisi luopua heti, vaan voimaantulossa olisi huomioitava tämä ja lisäksi Finanssiala ry:n lausunnossa ilmenevästi myös pankeille tulisi varata riittävästi aikaa muutokseen valmistautumiseen.

LEI-tunniste on ollut yritys- ja yhteisötietojärjestelmään talletettuna yleisöjulkinen ja kaikkien saatavilla. Koska LEI-tunnistetta ei olisi enää mahdollista saada Patentti- ja rekisterihallitukselta, ei tietoa tunnisteesta siten jatkossa olisi saatavilla myöskään yritys- ja yhteisötietojärjestelmästä. Tämän ei ole katsottu olevan erityisen merkityksellistä, koska tälläkään hetkellä muiden palveluntarjoajien antamia LEI-tunnisteita ei merkitä yritys- ja yhteisötietojärjestelmään. PRH:n hallinnoimat tunnisteet poistettaisiin yritys- ja yhteisötietojärjestelmästä sen jälkeen, kun ne on siirretty pois PRH:n hallinnasta. Tunnisteet ovat kuitenkin saatavilla GLEIF:n kotisivuilta myös jatkossa [keskitetyksi](#)²⁵. LEI-tunnistetta käytetään lähtökohtaisesti viranomaisraportoinnissa. Tunnisteen merkitys yksittäisille käyttäjille ei ole aikaisemmin ollut erityisen merkittävää lukuun ottamatta arvopaperitoimijoita, joiden tulee varmistaa, että oikeushenkilöllä, joka aikoo käydä kauppaa arvopaperimarkkinoilla, on tunniste. LEI-tunnisteen käyttökohteita ollaan kuitenkin laajennettu tai laajentamassa edellä kappaleessa 2.1 ilmenevästi esimerkiksi rahanpesun torjuntaan liittyen.

Patentti- ja rekisterihallitus voisi luopua elinkaarensa lopussa olevan LEI-tunnisteiden käsittely- ja asiointijärjestelmän käytöstä, eikä sen sijaan tarvitsisi hankkia korvaavaa järjestelmää. Tästä syntyisi noin 0,5-0,6 miljoonan euron säästö. Toiminnasta luopumisesta ja LEI-tunnisteiden hallinnan siirrosta on arvioitu syntyvän noin 0,2 miljoonan euron kustannus, mutta kustannukset ovat kertaluonteisia²⁶. LEI-tunnisteiden siirtämisen jälkeen PRH ei enää vastaisi tunnisteiden tiedonhallinnasta, vaan se on siirronsaajina olevien palveluntarjoajien vastuulla.

Oikeushenkilöt tarvitsevat LEI-tunnisteen arvopaperikaupan käymiseksi. Näin ollen muutos, käytännössä LEI-tunnisteen hallinnan siirto, on olennainen sellaisten oikeushenkilöiden osalta, joiden LEI-tunnistetta PRH tällä hetkellä hallinnoi. Jotta oikeushenkilöt voivat jatkaa arvopaperikauppaa, on siirron muille palveluntarjoajille tapahduttava katkotta. Tämä on keskeinen seikka, johon PRH:n on siirtymävaiheessa kiinnitettävä huomiota. Yhteydenpidon näkökulmasta on tärkeää, että oikeushenkilöiden yhteystiedot ovat ajantasaiset. Tämä on oikeushenkilöiden omalla vastuulla.

Jotta esityksen edellyttämiin järjestelmäteknisiin muutoksiin olisi riittävästi aikaa myös LEI-tunnistetta toiminnassaan käyttävillä toimijoilla, erityisesti pankeilla, olisi lain tarkoitus tulla

²⁵ <https://search.gleif.org/#/search/simpleSearch=>, viittauspäivä 31.10.2025

²⁶ Tiedonhallintalain 9 §:n mukaisesta VM:lle tehtävästä lausuntopyyntöstä koskien muutosten arviointia valtionhallinnossa on annettu ohje [VN/14976/2019-VM-13](#). Ohjeessa todetaan muun ohessa Valtioneuvoston asetuksen (1301/2019) 2 §:ssä tarkoitettuja julkiselle hallinnolle tai valtiolle yhteiseksi säädettyjä tieto- ja viestintäteknisiä palveluita tai tietovarantoja ovat esimerkiksi yritys- ja yhteisötietolaissa (244/2001) tarkoitettu yritys- ja yhteisötietojärjestelmä. Toisaalta LEI-tunnisteiden antamisesta johtuvat arvioidut kustannukset eivät ole mainitun valtioneuvoston asetuksen raja-arvon ylittävät. Lähtökohtana sen sijaan sopeuttamistoimena on vähentää sekä PRH:n että muutoin julkisten talouden kustannuksia.

voimaan vasta kahden vuoden kuluttua sen hyväksymisestä ja vahvistamisesta. On kuitenkin huomattava, että GLEIF hallinnoi LEI-tunnisteiden antajien akkreditointia, joka on riippumaton siitä, että LEI-tunnisteiden antaminen on laissa säädetty PRH:n tehtäväksi. Jos akkreditointi syystä tai toisesta päättyisi, ei PRH voi myöntää uusia tunnisteita. Tilanne on tämä riippumatta nyt kyseessä olevasta esityksestä.

Yhteenvetona LEI-tunnisteiden antamisen luopumisen vaiheista, lain hyväksymisen ja vahvistamisen jälkeen PRH ilmoittaisi GLEIF:lle viimeistään vuosi ennen lain voimaantuloa lopettavansa LEI-tunnisteiden antamisen lain voimaantuloajankohtana. Toiminnan lopettamisesta viestittäisiin PRH:n viestintäkanavissa. LEI-tunnisteiden haltijoille varattaisiin mahdollisuus siirtää LEI-tunniste haluamalleen palveluntarjoajalle omalla kustannuksellaan ennen maksutonta massasiirtoa. Ainakaan massasiirto ei tapahtuisi ennen lain voimaantuloa, vaan siirroille varattaisiin aikaa 18 kuukautta lain voimaantulon jälkeen, jota voitaisiin vielä jatkaa 12 kuukaudella, jos LEI-tunnisteiden hallinnan siirto olisi viivästynyt Patentti- ja rekisterihallituksesta riippumattomasta syystä. Päätöksen LEI-tunnisteiden allokoinnista muille palveluntarjoajille tekisi GLEIF, mutta PRH:n tulee olla siirrossa aktiivisesti mukana siirron onnistumiseksi. Kun tunniste olisi siirretty toiselle palveluntarjoajalle, poistettaisiin asiaa koskeva merkintä yritys- ja yhteisötietojärjestelmästä.

5 Muut toteuttamisvaihtoehdot

5.1 Vaihtoehdot ja niiden vaikutukset

Voimassa olevan oikeustilan säilyttäminen

Vaihtoehtona valmistelun yhteydessä on arvioitu sitä, että voimassa olevaa oikeustilaa ei muutettaisi.

Patentti- ja rekisterihallitus on kokeneena rekisterinpitäjänä vakiintunut ja luotettava toimija myös LEI-tunnisteiden antajana ja hallinnoijana. Huomioiden PRH:n osuus annetuista LEI-tunnisteista, myös oikeushenkilöt ovat kokeneet näin. Keskeisenä ohjaavana tekijänä on pidettävä myös sitä, että PRH on ollut edullisin palveluntarjoaja. Toiminta on ollut keskimäärin kustannusvastaava, joten se ei ole rasittanut viraston taloutta ja henkilöresurssitarve on katettu toiminnasta perittävillä maksuilla. On kuitenkin ilmeistä, että PRH hyötyy LEI-tunnisteiden antajana jossain määrin lakisääteisen muun rekisteripidon ympärille rakennetusta infrastruktuurista niin toimitilojen, tietojärjestelmien kuin rekisterinpitoon liittyvän tietotaidon suhteen. Koska LEI-tunnisteiden antaminen ja hallinnointi on PRH:n liiketaloudellista toimintaa, liittyy siihen tuottovaade, jolloin toiminnan lähtökohtaisesti tulisi olla ylijäämäistä. GLEIF:n säännöissä on elementtejä hinnoittelun kustannusvastaavuudesta kuitenkin palveluntarjoajan näkökulmasta kestäväällä tavalla.

Kokonaisuutena asiaa harkittaessa on päädytty siihen, että LEI-tunnisteiden antamisesta ja hallinnoinnista PRH:n tehtävänä tulisi luopua sopeuttamistoimena, jolloin se omalta osaltaan pienentäisi julkista taloutta ja vastaavasti tuo tilaa yksityisten palveluntarjoajien toiminnalle ja kilpailulle. Toiminta, joka voidaan järjestää myös yksityisten palveluntarjoajien toimesta, ei ole Patentti- ja rekisterihallituksen ydintehtävä. Vaikka toiminta on ollut kustannusvastaavaa, edellyttäisi käsittely- ja asiointijärjestelmä uudistamista, jos LEI-tunnusten antaminen säilyisi edelleen PRH:n tehtävänä. Myös jatkossa on odotettavissa vaatimuksia käsittely-asiointijärjestelmän ylläpitoon liittyen, samoin toiminta sitoo henkilöstöresursseja. Nykyisellä hinnoittelulla muutos aiheuttaa yksittäiselle oikeushenkilölle vuositasolla joidenkin kymmenien euron lisäkustannuksen. Tämän ei ole katsottava olevan kohtuutonta ja toisaalta on katsottava,

ettei ole perustetta sille, että valtio edelleen jatkaisi toimintaa, jolle myös tosiasiaa on yksityisiä vaihtoehtoja. Patentti- ja rekisterihallitukselle ollaan lisäksi osoittamassa useita uusia tehtäviä, mikä puoltaa sellaisista tehtävistä luopumista, joita ei ole välttämättä tuottaa viranomaisen toimesta.

5.2 Ulkomaiden lainsäädäntö ja muut ulkomailla käytetyt keinot

Kuten edeltä esityksestä ilmenee, Euroopassa LEI-tunnisteen viranomaismyöntäjiä Suomen lisäksi ovat Ranska, Alankomaat, Italia, Espanja ja Sveitsi. Ranskassa LEI-tunnisteen antajana toimii kansallinen tilastokeskus²⁷ ja Espanjassa kiinteistö- ja yritysrekisterinpitäjä²⁸. Alankomaissa antajana toimii Kauppakamari²⁹. Pohjoismaissa ja Baltian maissa tunnistete on hankittava yksityiseltä palveluntarjoajalta. Tosin esimerkiksi Alankomaiden Kauppakamari toimii palveluntarjoajana useissa näissä maissa, mutta kyse ei tuolloin ole kyseisen maan julkisen hallinnon tuottamasta palvelusta.

Esitetty muutos merkitsisi, että Suomessa LEI-tunnisteiden antamisessa siirryttäisiin samaan menettelyyn kuin useimmissa eurooppalaisissa maissa ja kaikissa lähivaltioissamme. Kyse ei siten olisi poikkeuksellisesta menettelystä, vaan ennemminkin poikkeuksellisesta menettelystä luopumisesta.

6 Lausuntopalaute

Lausuntoja esitysluonnokseen annettiin määräaikaan mennessä kahdeksan kappaletta. Lisäksi neljä tahoja ilmoitti, ettei niillä ole lausuttavaa. Lausunnoissa kiinnitettiin huomiota muun muassa siihen, muodostuuko yhteisöille LEI-tunnisteiden siirrosta kustannuksia. PRH:n luopuessa tunnisteiden antamisesta yhteisöjen kustannustentodettiin kasvavan. Samoin nostettiin esiin tilanne, jossa yksityiset palveluntarjoajat luopuisivat tunnisteiden antamisesta samoin kuin mahdollisuudet saada tunnistete ruotsin kielellä. Lausuntojen mukaan esitysluonnoksessa ei ollut tarpeellisessa määrin huomioitu LEI-tunnisteen eri käyttötilanteita, eikä finanssialan toimijoiden tarvitsemaa siirtymäaikaa ja niille aiheutuvia kustannuksia. Finanssivalvonta katsoi, että samassa yhteydessä tulisi poistaa sen LEI-tunnisteiden myöntäjien ohjaustehtävä. Elinkeinoelämän järjestöjen lausunnoissa yhtenä vaihtoehtona esitettiin pitkä siirtymäaika ja maksujen korottaminen

Oikeusministeriö on lausunnossaan kannattanut yleisesti esitysluonnoksen tavoitteita, eikä näe LEI-tunnisteiden myöntämisen olevan enää PRH:n ydintoimintoja. Oikeusministeriö on pitänyt tärkeänä, että hakemus voitaisiin jatkossakin tehdä suomeksi tai ruotsiksi. Lausunnossaan oikeusministeriö on katsonut, että kielelliset toimintamahdollisuudet samoin kuin riittävä markkinatoimijoiden määrä näyttäisi toteutuvan. Oikeusministeriö on kehottanut selventämään esityksessä sitä, perisikö PRH yhteisöltä LEI-tunnisteen siirrosta maksun, jos yhteisö ei olisi itse siirtänyt tunnistetta toiselle palveluntarjoajalle.

Valtiovarainministeriön lausunnon mukaan esitetty lakimuutos selkeyttää PRH:n tiedonhallintavelvoitteita poistamalla tehtävän, joka ei enää edellytä viranomaisroolia eikä muodosta perusteltua tarvetta ylläpitää siihen liittyvää kansallista tietovarantoa. Lausunnon mukaan esitysluonnoksessa mainittujen säännösten lisäksi arvopaperikeskuksen velvollisuudesta vaatia liikkeeseenlaskijoita hankkimaan ja toimittamaan

²⁷ Institut national de la statistique et des études économiques

²⁸ El Colegio de Registradores de la Propiedad y Mercantiles de España (CORPME)

²⁹ Kamer van Koophandel

arvopaperikeskukselle voimassa oleva LEI-tunniste säädetään arvopaperikeskusasetuksen (EU) N:o 909/2014 29 artiklan 1 a kohdassa. Näiden käyttötarkoitusten lisäksi LEI-tunnuksen hankkimista edellytetään jatkossa myös toimijoilta, joiden tulee toimittaa tietoja eurooppalaiseen keskitettyyn yhteyspisteeseen. Valtiovarainministeriön lausunnon mukaan esityksessä tulisi kuvata laajemmin LEI-tunnisteen käyttötarpeita ja merkittävyyttä esimerkiksi eri viranomaisissa.

Valtiovarainministeriön mukaan huomiota tulisi kiinnittää siihen, ettei yksityisoikeudellisia toimijoita sido kielilain vaatimukset. Valtiovarainministeriön mukaan huomioon tulisi ottaa niin kielilain kuin Ahvenanmaan itsehallintoalueen toimintaedellytykset tilanteessa, jossa yksityisoikeudellinen toimija lopettaisi ruotsinkielisen palvelutarjonnan. Samoin lausunnossa on viitattu suomenkieliseen palveluntarjontaan vastaavassa tilanteessa. Maksun tiedot -asetuksesta johtuvien vaatimusten vuoksi on varmistettava sekä myönnettyjen LEI-tunnisteen jakaminen että myöntämispalveluiden jatkuvuus.

Valtiovarainministeriö katsoo, että LEI-tunnuksen merkitystä sekä LEI-tunnisteen antajan vaihtamiseen liittyvää hallinnollista taakkaa tai sen arviointia yrityksille ei ole tuotu esityksessä riittävästi esiin. Lausunnon mukaan hallinnollisen taakan lisäksi esityksessä annettujen LEI-tunnisteen hankkimiseen liittyvien kustannusten osalta suomalaisten yhtiöiden kulut kasvaisivat noin miljoonalla eurolla vuodessa, jos PRH lopettaisi tunnusten myöntämisen. Samoin lausunnossa on kiinnitetty huomiota siihen, etteivät tiedot olisi enää keskitetysti saatavissa yritys- ja yhteisötietojärjestelmästä YTJ:stä.

Finanssivalvonta ei lausunnossaan näe estettä sille, että Patentti- ja rekisterihallitukselta poistettaisiin velvollisuus toimia kansainvälisten yhteisötunnisteen antajana Suomessa.

Finanssivalvonta ehdottaa lausunnossaan lisäksi, että hallituksen esitykseen sen jatkovalmistelussa otetaan mukaan ehdotus, jolla poistetaan sen FivaL:n 3 §:n 2 momentin 11 kohdan mukainen tehtävä hoitaa kansainvälisen yhteistunnistejärjestelmän viranomaistehtäviä ja osallistua sitä koskevaan muuhun viranomaisyhteistyöhön. Tämän muutoksen seurauksena voidaan lausunnon mukaan poistaa myös FivaL 5 §:n 26 kohta, jonka mukaan muulla rahoitusmarkkinoilla toimivalla tarkoitetaan sitä, joka Suomessa myöntää kansainvälisen yhteistunnistejärjestelmän mukaisia kansainvälisiä yhteistunnisteita. Jälkimmäinen muutos edellyttää lausunnon mukaan vielä muutosta FivaVmL:iin, koska sen 10 §:n 11 kohdan mukaan Finanssivalvonta perii kansainvälisen yhteisötunnistejärjestelmän mukaisia kansainvälisiä yhteisötunnisteita myöntävältä toimijalta perusmaksua 10 000 euroa.

Finanssivalvonta on perustellut lausunnossaan esittämänsä siten, että hallituksen esityksessä HE 94/2013 vp perusteltiin Finanssivalvonnan FivaL 3 §:n 2 momentin 11 kohdan mukaista tehtävää aikanaan sillä, että Finanssivalvonnan tulisi tarvittaessa ohjeistaa Suomessa toimivia yhteisötunnisteita myöntäviä paikallisia toimintayksiköitä sekä varmistua näiden toiminnan luotettavuudesta. Tehtävään kuului lisäksi varmistua siitä, että paikallinen toimintayksikkö noudattaisi tunnisteen myöntämisessä kansainvälisessä yhteistyössä määriteltyjä suosituksia ja menettelytapoja. Tämä tehtävä edellytti myös, että toimintayksiköt määriteltiin FivaL:ssa muiksi rahoitusmarkkinoilla toimiviksi ja niille säädettiin valvontamaksulaissa perusmaksu.

Finanssivalvonnan lausunnon mukaan Finanssivalvonnalle säädetyn tehtävän taustalla olleet perustelut ovat sittemmin kuitenkin vanhentuneet. Lokakuussa 2015 kansainvälinen yhteisötunnistejärjestelmä järjestettiin uudelleen siten, että GLEIF (Global Legal Entity Identifier Foundation) otti keskitetyn vastuun tunnisteen myöntävien toimintayksiköiden ohjeistamisesta ja valvonnasta. Muutoksen jälkeen kansallisten viranomaisten rooli toimintayksiköiden valvojina poistui käytännössä kokonaan, ja valvonta siirtyi keskitetysti

GLEIFin tehtäväksi. Tämän jälkeen Finanssivalvonnan toiminta on rajoittunut pääasiassa osallistumiseen ROCin (The Regulatory Oversight Committee) viranomaisyhteistyöhön. Kyseisessä yhteistyöelimessä ei ole kuitenkaan edustettuna kaikkien maiden valvojia – esimerkiksi kaikki Pohjoismaat eivät osallistu siihen. Tämän vuoksi osallistuminen ROCin toimintaan on luonteeltaan sellaista kansainvälistä viranomaisyhteistyötä, jonka jatkaminen voidaan jättää Finanssivalvonnan omaan harkintaan ilman erillistä lakisäätelistä velvoitetta.

Patentti- ja rekisterihallitus kannattaa lausunnossaan ehdotusta. Lausunnon mukaan esitysluonnos perustuu PRH:n ehdotukseen julkisen talouden sopeuttamistoimista, joilla viranomaisten lakisäätelisiä tehtäviä karsitaan. Kun LEI-tunnisteen käyttö on vakiintunut ja samaa palvelua tarjoavat lukuisat yksityiset toimijat, ei tässä tilanteessa tehtävän säilymisestä PRH:n viranomaistehtävänä ole pidettävä enää samalla tavalla välttämättömänä. Tämä mahdollistaisi LEI-tunnisteen käsittely- ja asiointijärjestelmän uudistamisesta luopumisen, eikä tunnisteiden antamiseen ja hallinnointiin tarvitsisi jatkossa kohdistaa henkilöstöä tai tekniseen ylläpitoon liittyviä resursseja.

Finanssiala ry:n lausunnon mukaan LEI-tunnisteen haltijoille koituvien kustannusten lisäksi kustannuksia koituisi myös finanssialan yrityksille näiden asiakkaiden palveluntarjoajina. Käytännössä nämä kustannukset ja tarve lisäresursoinnille aiheutuisivat finanssialan yhtiöille esimerkiksi muutoksesta aiheutuvan LEI-tunnisteen varmistamiseen liittyvän järjestelmäpäivitystarpeen myötä. Nämä järjestelmäpäivityksiin liittyvät kustannukset tulisi ilmetä hallituksen esityksen vaikutusarvioinnissa.

LEI-tunnisteen voimassaolon täytyy säilyä katkeamattomana ketjuna mahdollisessa palveluntarjoajamuutoksessa. Siksi Finanssiala ry pitää välttämättömänä, että mikäli tällainen muutos toteutetaan, siirto toteutetaan massatoimintona niille, jotka eivät määräaikaan mennessä tekisi omaa siirtovalintaa. Suunniteltu laaja siirtymä voisi olla käytännössä haastava. Siirtymä olisi toteutettava selkeästi vaiheistettuna ja viranomaisten koordinoimana. Hinnoittelun osalta PRH on ollut muita LEI-tunnisteita myöntäviä tahoja edullisempi, joten muutos todennäköisesti lisäisi useiden yritysasiakkaiden vuosittaisia kuluja. Finanssiala ry pitää perusteltuna myös vaihtoehtoa, jossa valtio harkitsee PRH:n roolin jatkamista vähintään pitkän siirtymäkauden ajan ja tarkastelee PRH:n hinnoittelun maltillisia korotuksia julkistalouden tavoitteiden puitteissa, jotta kaikkien toimijoiden kustannusten ja järjestelmän ennakoitavuus säilyisi.

Finanssiala ry ehdottaa, että hallituksen esitysluonnoksessa esitetty siirtymäaika määriteltäisiin huomattavasti nyt määritellyä pidemmäksi (esimerkiksi 18–24 kuukauden mittaiseksi), jotta järjestelmä- ja operatiivisiin uudistuksiin liittyvä kehitystyö, testaus, tuotantoon vienti ja mahdollinen viestintä finanssialan asiakkaille on mahdollista toteuttaa hallitusti. Lokakuulle 2026 sijoittuva voimaantulo tulisi vastaan aivan liian pian. Lisäksi Finanssiala ry toivoo, että PRH:n osalta säädettäisiin viestintä- ja koordinaatiovastuusta suhteessa GLEIF:n ja tulevien myöntäjätahojen kanssa. Näillä täsmennyksillä mahdollinen muutos voitaisiin toteuttaa hallitummin siten, että asiakkaiden kokemus mahdollisesta LEI-palveluntarjoajan vaihtumisesta säilyisi sujuvana ja viranomaisraportointi jatkuisi keskeytyksettä, samalla kun finanssialan toimijoiden tarvittavat järjestelmämuutokset saataisiin toteutettua realistisemmalla aikataululla.

Lisäksi Finanssiala on kiinnittänyt huomiota siihen, että LEI-tunnisteen merkitys tulee erityisesti kasvamaan vuoden 2030 alusta, jolloin EU-direktiivi 2025/50 liikaa perittyjen lähdeverojen nopeammasta ja turvallisemmasta huojentamisesta (nk. FASTER-direktiivi) tulee voimaan. Direktiivin tultua voimaan Suomen veroviranomaisten on myönnettävä direktiivin 4 artiklan Suomessa kotipaikan omaaville verotuksellista kotipaikkaa koskeva digitaalinen todistus (eTRC-todistus), jonka tulee sisältää mm. tieto henkilön verotunnisteesta.

Oikeushenkilöiden osalta verotunnisteena käytetään pääsääntöisesti EUID-tunnistetta tai sen puuttuessa LEI-tunnistetta. Suomalaiset sopimusperusteiset rahastot eivät voi saada EUID-tunnistetta, joten Verohallinnon tulee lisätä niiden LEI-tunnisteet 1.1.2030 jälkeen annettuihin eTRC-todistuksiin. Suomalaisten rahastojen LEI-tunnisteet tulevat olemaan tärkeässä roolissa myös Verohallinnon saadessa FASTER-raportoinnin perusteella tietoja suomalaisten rahastojen muista EU-maistasaamista osingoista.

Elinkeinoelämän keskusliitto EK pitää lausunnossaan sopeuttamistarpeita varsin ymmärrettävänä tavoitteena esityksen taustalla, mutta kiinnittää samalla huomiota siihen, että LEI-tunniste on käytännössä olennainen osa modernin arvopaperimarkkinan toimintaa. Kyse on siksi merkittävästä muutoksesta, jossa toiminnan saumaton jatkuvuus on pyrittävä ehdottomasti turvaamaan kaikkien markkinaosapuolten osalta.

EK:n lausunnon mukaan esitetyllä muutoksella olisi mahdollisesti laajojakin vaikutuksia eri markkinaosapuolten viranomaisraportointiin. Siirtymä olisi toteutettava selkeästi vaiheistettuna ja viranomaisten koordinoimana. EK pitää perusteltuna myös vaihtoehtoa, jossa valtio harkitsee PRH:n roolin jatkamista vähintään pitkän siirtymäkauden ajan ja tarkastelee myös PRH:n hinnoittelun maltillisia korotuksia julkistalouden tavoitteiden puitteissa, jotta kaikkien toimijoiden kustannusten ja järjestelmän ennakoitavuus säilyisi. EK esittää, että siirtymäaika määriteltäisiin huomattavasti nyt hahmoteltua pidemmäksi (esimerkiksi 18–24 kuukauden mittaiseksi), jotta järjestelmämuutoksiin liittyvä käytännön toteutus eri markkinaosapuolissa on mahdollista toteuttaa mahdollisimman hallitusti. Lokakuulle 2026 sijoittuva voimaantulo tulisi vastaan liian nopeasti.

Keskuskauppakamari pitää lausunnossaan sinänsä kannatettavana sitä, että osana julkisen talouden sopeuttamistoimenpiteitä eri viranomaisten tehtäviä arvioidaan ja sellaisista tehtävistä luovutaan, joissa ei varsinaisesti ole kyse julkisen vallan käytöstä tai julkisten hallintotehtävien hoitamisesta. Tämä on perusteltua varsinkin silloin, kun markkinaehtoisen palveluntarjonnan muodostumiselle on riittävät edellytykset.

Koska LEI-tunnisteilla on keskeinen rooli rahoitusmarkkinoiden raportoinnissa, Keskuskauppakamari pitää tärkeänä, että ehdotettu muutos toteutetaan siten, että eri markkinaosapuolten toiminnan ja raportoinnin jatkuvuus turvataan ja siirtymävaiheen järjestelyistä huolehditaan. Keskuskauppakamari pitää tärkeänä, että jatkovalmistelussa selvitetään vielä tarkemmin muutoksen mahdollisesti edellyttämiä järjestelmämuutoksia varsinkin finanssisektorin toimijoiden osalta ja varataan riittävä aika tällaisten muutosten toteuttamiseen. Tämä saattaa edellyttää sitä, että PRH ylläpitäisi jo myönnettyjä LEI-tunnisteita pidempään kuin mitä HE-luonnoksessa on nyt esitetty, vaikka uusien tunnusten myöntämisestä luovuttaisiinkin ehdotetussa aikataulussa. Keskuskauppakamari pitää myös tärkeänä, että PRH tiedottaa muutoksesta avoimesti ja proaktiivisesti niille oikeushenkilöille, joille PRH on myöntänyt LEI-tunnisteiden.

Suomen Yrittäjät ry katsoo lausunnossaan, että lakkauttaminen ei ole perusteltua yrityksille aiheutuvien kustannusten tai palvelua koskevien markkinoiden kannalta. Esityksessä annettujen tietojen valossa sitä ei voida perustella myöskään julkisen talouden sopeuttamisella. Lausunnon mukaan esityksen tavoitteet ja niiden taloudelliset vaikutukset on selostettu vaillinaisesti. Esityksestä ei käy ilmi, onko tässä 500 000 euron säästöarviossa otettu myös huomioon yrityksiltä kerättävät maksut vai ainoastaan palvelun ylläpidon kustannuksia koskeva säästö.

Esityksessä esitettyjen tietojen perusteella vaikuttaisi Suomen Yrittäjien ry mukaan selvältä, että PRH:n tarjoama palvelu on ollut yritysten näkökulmasta kilpailukykyinen. Tästä kertoo sekä PRH:n palvelun markkinaosuus (85 %) että esityksessä esitetty hintavertailu. Näillä

perustein PRH:n tehtävä LEI-tunnisteiden myöntäjänä vaikuttaisi pikemminkin lisäävän markkinoiden kustannuskilpailua kuin vähentävän sitä.

Esityksessä ei ole esitetty arvioita, missä määrin ehdotettu muutos mahdollisesti lisäisi yksityisten toimijoiden määrää markkinoilla ja millä aikavälillä näitä muutoksia voisi odottaa tapahtuvaksi. Suomen Yrittäjät ry katsoo, että esityksen seurauksena yrityksille kokonaisuudessaan aiheutuvat kustannukset melko suurella varmuudella kasvaisivat. Esityksellä ei myöskään saavutettaisi merkittäviä tai edes vähäisiääkään kustannussäästöjä julkisen talouden näkökulmasta, sillä palvelun tuottamisen kustannukset on tähänkin asti katettu yrityksiltä perittäville maksuilla. Esityksessä on toisaalta kuvattu lausunnon mukaan vain hyvin summaarisesti menettelyjä, joilla esityksen edellyttämät jo myönnettyjen tunnisteiden siirrot toteutettaisiin eri rekistereiden välillä. Esityksessä ei myöskään ole arviota siirrosta yrityksille aiheutuvista kustannuksista tai maksuista.

Kustannusten lisäksi tietojensiirtojen toteuttaminen vaatii valmistautumista ja aikaa kaikilta eri osapuolilta sekä huolellista ennakkoviestintää. Suomen Yrittäjät ry katsoo, että sikäli kun esityksen mukaiset muutokset päätetään toteuttaa, esityksessä tulisi arvioida muutosten voimaantulon aikataulua perusteellisemmin eri sidosryhmien kannalta. Markkinoiden sopeutumiselle tulisi varata pidempi siirtymäaika.

Lausuntopalautteen perusteella esitykseen tehdyt muutokset

Oikeusministeriön lausunnon perusteella oikeushenkilöille aiheutuvia vaikutuksia koskevaa kohtaa on täsmennetty maininnalla, ettei PRH peri massasiirrosta LEI-tunnisteiden haltijoilta maksua. LEI-tunnisteiden käyttökohteita koskevaa kuvausta on laajennettu valtiovarainministeriön lausunnon perusteella kohdassa 2.1. On huomattava, että tiedot LEI-tunnisteista on saatavissa ja olisi jatkossakin saatavissa keskitetysti GLEIF:n tietopalvelusta, kun YTJ:ään on ollut tallennettuna vain PRH:n hallinnoimat LEI-tunnisteet. Siltä osin kuin valtiovarainministeriö on kiinnittänyt huomiota LEI-tunnisteiden palveluntarjoajien toiminnan jatkuvuuteen, on huomattava, että tähänkään saakka suurimmassa osassa Eurooppaa viranomaiset eivät ole tunnisteita antaneet tunnisteiden saatavuuden perustessa yksityiseen palveluntarjontaan. Kielikysymystä on käyty läpi kohdassa 9.4. Tällä hetkellä tiedossa on yksi yksityinen palveluntarjoaja, joka tarjoaa palvelua myös ruotsiksi.

Finanssivalvonta (Fiva) on ehdottanut lausunnossaan, että lainsäädännöstä kumottaisiin myös sille LEI-tunnisteisiin liittyvät viranomaistehtävät. Jatkovalmistelun yhteydessä valtiovarainministeriö on katsonut Fivan ehdottaman olevan perusteltu. Esitystä on täydennetty Fivan ehdottamalla tavalla siten, että kumottavaksi ehdotettujen säännösten lisäksi kumottavaksi esitetään myös FivaVmL:n 1 §:n 7 kohdan f alakohta, jossa säädetään LEI-tunnisteen palveluntarjoajan velvollisuudesta suorittaa valvontamaksu. Vaikutusarviointia on täydennetty Fivalta saatujen tietojen perusteella.

Finanssiala ry:tä (FA) on pyydetty jatkovalmistelun yhteydessä tarkentamaan finanssialan toimijoille muutoksesta aiheutuvia järjestelmämuutostarpeita ja kustannuksia sekä lausunnossa esitettyä tarvetta pidemmälle siirtymäajalle ottaen huomioon, että jo tällä hetkellä LEI-tunnisteiden haltija olevat oikeushenkilöt voivat vaihtaa palveluntarjoajaa. Vaikutusarviointia on täydennetty tältä osin FA:n keskeiseltä Suomessa toimivalta pankilta välittämän arvion perusteella. Arviossa on yhteenvedona katsottu, että esitetty LEI-tunnisteiden hallinnoinnin muutos aiheuttaisi merkittäviä kustannuksia ja operatiivista kuormitusta finanssialan toimijoille, ilman että hyödyt ovat selkeästi suhteessa muutoksen laajuuteen.

Finanssialan lisäksi myös EK, Keskuskauppakamari ja Suomen Yrittäjät ry kiinnittivät huomiota mahdolliseen tarpeeseen siirtymäajan pidentämiseen. Esitystä on muokattu siten, että laki tulisi voimaan noin kahden vuoden kuluessa sen hyväksymisestä ja vahvistamisesta, jolloin kaikille tahoille jäisi riittävästi aikaa valmistautua muutokseen.

Suomen Yrittäjät ry:n lausunnon perusteella esityksessä on tarkennettu oikeushenkilöille kokonaisuudessaan aiheutuvia kustannuksia kohdassa 4.2.1 ja tarkennettu tiedonhallintaa koskevassa vaikutusarvioinnissa menettelyä siirrettäessä tunnisteita muille palveluntarjoajille. Vaikka PRH:n luopuessa LEI-tunnisteiden antamisesta tästä aiheutuu yksittäiselle oikeushenkilölle joidenkin kymmenien eurojen lisäkustannus yksityisten palveluntarjoajien nykyhinnoittelulla, on luopumista pidettävä perusteltuna erityisesti siitä näkökulmasta, että yksityisiä palveluntarjoajia on olemassa. Tehtävän säilyttämiselle viranomaistehtävänä ei ole tosiasiallista tarvetta, eikä kyse ole PRH:n ydintehtävästä. PRH:lle ollaan myös osoittamassa tai kaavailemassa uusia tehtäviä, jolloin on perusteltua luopua tehtävistä, joita ei ole välttämätöntä toteuttaa julkishallinnon toimesta. Markkinoille jää useita palveluntarjoajia, joten kilpailuasetelma säilyy.

Muut lausuntopalautteesta riippumattomat keskeiset muutokset

Yritys- ja yhteisötietolaista kumottaisiin lausuntokierroksella olleesta luonnoksesta ilmenneiden 4 §:n 2 momentin 12 kohdan ja 9 a §:n lisäksi myös 1 §:n 8 kohta, jossa määritellään kansainvälinen yhteisötunniste eli LEI-tunniste. Määritelmälle ei ole tarvetta, koska PRH:n tehtävistä poistettaisiin LEI-tunnisteen antaminen.

GLEIF:ltä jatkovalmistelussa saadun tiedon mukaan sille on ilmoitettava vuosi ennen LEI-tunnisteita koskevasta toiminnasta luopumista. Lain on tarkoitus tulla voimaan lausuntopalautteen perusteella tehdyn muutoksen perusteella vasta noin kahden vuoden kuluttua siitä, kun laki on hyväksytty ja vahvistettu. Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimiin, joten rekisteriviranomainen ilmoittaisi GLEIF:lle toiminnan päättymisestä ja päättymisajankohdasta sen jälkeen, kun laki on vahvistettu ja sen voimaantuloajankohta on tiedossa. Tehtävästä luopumisesta tulisi siten ilmoittaa viimeistään vuosi ennen lain voimaantuloa.

7 Säännöskohtaiset perustelut

1 §. Kumottavat säännökset. Pykälän *1 kohdalla* kumottaisiin yritys- ja yhteisötietolain (244/2001) 1 §:n 8 kohta, 4 §:n 2 momentin 12 kohta ja 9 a §. Kumottavaksi ehdotetussa YYTL:n 9 a §:ssä säädetään siitä, että YYTL:ssä tarkoitettulle rekisteröintivelvolliselle annetaan kansainvälinen yhteisötunniste eli LEI-tunniste sen tekemän hakemuksen perusteella. Saman pykälän mukaan tunnisteen antaa Patentti- ja rekisterihallitus, joka merkitsee tunnisteen rekisteriin. YYTL 9 a §:n kumoamisen jälkeen Patentti- ja rekisterihallitus ei enää antaisi LEI-tunnisteita rekisteröintivelvollisille. Oikeushenkilöt tarvitsevat arvopaperikaupan tekemiseksi LEI-tunnisteen myös jatkossa, mutta se tulee hakea muilta palveluntarjoajilta. LEI-tunnisteen käyttökohteet ovat myös laajentumassa arvopaperikaupan ulkopuolelle.

Kumottavaksi ehdotetussa 4 §:n 2 momentin 12 kohdassa säädetään siitä, että yritys- ja yhteisötietojärjestelmään talletetaan YYTL:ssä tarkoitettun rekisteröintivelvollisen kansainvälinen yhteisötunniste eli LEI-tunniste. Koska Patentti- ja rekisterihallitus ei enää myöntäisi LEI-tunnisteita, ei niitä myöskään talleteta yritys- ja yhteisötietojärjestelmään. Muiden palveluntarjoajien suomalaisille oikeushenkilöille antamia LEI-tunnisteita ei ole tähänkään mennessä tallennettu yritys- ja yhteisötietojärjestelmään. YYTL:n 4 §:ssä tarkoitettu

yritys- ja yhteisötietojärjestelmään tallennettavat tiedot merkitään saman lain 5 §:n nojalla erikseen säädetyin poikkeuksin myös yritys- ja yhteisötunnusrekisteriin. Kun 4 §:stä kumotaan LEI-tunnistetta koskeva kohta, ei LEI-tunnistetta merkitä jatkossa myöskään yritys- ja yhteisötunnusrekisteriin. LEI-tunniste on määritelty YYTL:n 2 § 8 kohdassa, joka myös kumottaisiin tarpeettomana.

Patentti- ja rekisterihallituksen tulisi jo ennen lain voimaantuloa ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimiin. Tällä tarkoitetaan erityisesti sitä, että Patentti- ja rekisterihallituksen tulee ilmoittaa GLEIF:lle toiminnan lopettamisesta määräpäivineen viimeistään vuosi ennen lain voimaantuloa ja yhteistyössä GLEIF:n kanssa ryhtyä sellaisiin toimenpiteisiin, joilla varmistetaan kansainvälisten yhteisötunnusteiden hallinnoinnin sujuva ja katkeamaton siirto muille palveluntarjoajille samoin kuin muutoksesta tiedottaminen. Massasiirto aloitettaisiin kuitenkin vasta lain voimaantulon jälkeen. Jos massasiirron järjestäminen 3 §:ssä tarkoitetussa aikataulussa edellyttää tai muusta syystä johtuu, että asiakkaille on tarjottava mahdollisuutta siirtää tunnisteet omalla kustannuksellaan haluamalleen palveluntarjoajalle jo ennen lain voimaantuloa, voi rekisteriviranomainen ryhtyä myös näihin toimiin ennen lain voimaantuloa. Tällöin menettely tulee ajoittaa mahdollisimman lähelle aikaan ennen lain voimaantuloa.

Pykälän 2 kohdalla kumottaisiin Finanssivalvonnasta annetun lain (878/2008) 3 §:n 3 momentin 11 kohta ja 5 §:n 26 kohta. Kumottavaksi ehdotettavassa 3 §:n 3 momentin 11 kohdassa säädetään siitä, että Finanssivalvonnan tehtävänä on hoitaa kansainvälisen yhteisötunnistejärjestelmän viranomais tehtäviä ja osallistua sitä koskevaan muuhun viranomaisyhteistyöhön. Koska LEI-tunnusteiden palveluntarjoajien ohjaus ja valvonta tapahtuu GLEIF:n toimesta, ei sääntelylle ole enää tarvetta. Finanssivalvonta voi osallistua ROCin (The Regulatory Oversight Committee) toimintaan ilman, että viranomaisyhteistyöstä säädetään laissa. ROC tukee ja valvoo GLEIF:n toimintaa. Saman lain 5 §:n 26 kohdan mukaan muulla finanssimarkkinoilla toimivalla tarkoitetaan tässä laissa sitä, joka Suomessa myöntää kansainvälisen yhteisötunnistejärjestelmän mukaisia kansainvälisiä yhteisötunnisteita. Kohta ehdotetaan kumottavaksi samalla perusteella kuin 3 §:n 3 momentin 11 kohta.

Pykälän 3 kohdalla kumottaisiin Finanssivalvonnan valvontamaksuista annetun lain (1209/2023) 1 §:n 7 kohdan f alakohta ja 10 §:n 11 kohta. Kumottavaksi ehdotettavassa 1 §:n 7 kohdan f alakohdassa säädetään siitä, että Finanssivalvonnan valvontamaksun ovat velvollisia suorittamaan Suomessa kansainvälisen yhteisötunnistejärjestelmän mukaisia kansainvälisiä yhteisötunnisteita myöntävä toimija. Saman lain 10 §:n 11 kohdassa säädetään siitä, että Suomessa kansainvälisen yhteisötunnistejärjestelmän mukaisia kansainvälisiä yhteisötunnisteita myöntävän toimijan osalta perusmaksu on 10 000 euroa. Koska edellä 2 kohdassa Finanssivalvonnalta ehdotetaan poistettavaksi LEI-tunnusteiden palveluntarjoajien valvonta- ja ohjaustehtävät, ei palveluntarjoajilta ole perusteltua enää periä valvontamaksua.

2 §. Voimaantulo. Pykälässä säädettäisiin lain voimaantulosta. Tavoitteena on, että laki tulisi voimaan noin kaksi vuotta siitä, kun laki on hyväksytty ja vahvistettu. GLEIF:lle tulee ilmoittaa toiminnan lopettamisesta viimeistään vuosi aikaisemmin. Lisäksi siinä on huomioitu FA:n lausunnossa pankkien tarvitseman 18-24 kuukauden siirtymäajan osalta lausuttu. Tämä mahdollistaa myös sen, että LEI-tunnusteiden hallinnoinnin siirron valmisteluun on riittävästi aika.

3 §. Siirtymäsäännökset. Pykälässä säädettäisiin lain voimaantullessa vireillä olevien hakemusten käsittelystä ja LEI-tunnisteen hallinnoinnista lain voimaantulon jälkeen.

Pykälän 1 momentissa säädettäisiin siitä, että kansainvälistä yhteisötunnistetta koskevan hakemuksen ollessa vireillä tämän lain voimaantullessa, Patentti- ja rekisterihallitus tekisi

hakemuksen sillensä jättämistä koskevan päätöksen. Ei ole perusteltua, että Patentti- ja rekisterihallitus enää lain voimaantulon jälkeen antaisi uusia LEI-tunnisteita, vaikka hakemus olisikin pantu vireille ennen lain voimaantuloa.

Lain voimaantulon jälkeen Patentti- ja rekisterihallitus aloittaisi yhteistyössä GLEIF:n kanssa PRH:n hallintoimien LEI-tunnisteiden siirron toisille palveluntarjoajille. Päätöksen tunnisteiden kohdistamisesta uusille palveluntarjoajille tekee kuitenkin GLEIF. Ennen massasiirtoa olisi tarkoitus, että rekisteröintivelvollisille tarjotaan mahdollisuus niiden omalla kustannuksella siirtää LEI-tunnisteen haluamalleen palveluntarjoajalle. Pykälän 2 *momentissa* säädettäisiin siten siitä, että Patentti- ja rekisterihallitus vastaisi rekisteröintivelvollisen kansainvälisen yhteisötunnisteen hallinnoinnista lain voimaantulon jälkeenkin, kunnes tunniste on siirretty toiselle kansainvälisen yhteisötunnisteen tarjoajalle. Tämä on tarpeen, jotta LEI-tunnisteen haltijana olevat rekisteröintivelvolliset eivät jäisi väliin. Käytännössä hallinnointi kattaisi myös sen, että rekisteröintivelvollisilla olisi mahdollisuus uusia vanhenemassa oleva tunniste ja muuttaa tietoaan, jos tunnistetta ei olisi vielä siirretty.

Pykälän 3 *momentissa* säädettäisiin siitä, että Patentti- ja rekisterihallituksen hallinnoimat kansainväliset yhteisötunnisteet tulisi siirtää toiselle kansainvälisen yhteisötunnisteen tarjoajalle 18 kuukauden kuluessa lain voimaantulosta. Patentti- ja rekisterihallitus voisi kuitenkin omalla päätöksellään jatkaa kansainvälisten yhteisötunnisteiden hallinnointia enintään 12 kuukaudella, jos siirtäminen viivästyisi siitä johtumattomasta syystä. Tämän tarkoitus on varmistaa, ettei oikeushenkilöille aiheudu ongelmia, jos tunnisteiden siirtyminen kuitenkin viivästyisi.

Pykälän 4 *momentissa* säädettäisiin siitä, että rekisteröintivelvollisen kansainvälinen yhteisötunniste poistetaan yritys- ja yhteisötietojärjestelmästä sekä yritys- ja yhteisötunnusrekisteristä vasta tunnisteen siirtämisen jälkeen. Näin ollen rekisteröintivelvollisen LEI-tunnistetta ei poistettaisi yritys- ja yhteisötietojärjestelmästä, eikä yritys- ja yhteisötunnusrekisteristä ennen tunnisteen siirtoa toiselle palveluntarjoajalle.

8 Voimaantulo

Esitetään, että laki tulee voimaan noin kahden vuoden kuluttua siitä, kun se on hyväksytty ja vahvistettu.

9 Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys

Ehdotettu sääntely on merkityksellistä perustuslain yhdenvertaisuutta koskevan 6 §:n, sananvapautta ja julkisuutta koskevan 12 §:n, oikeutta omaan kieleen ja kulttuuriin koskevan 17 §:n, oikeusturvaa koskevan 21 §:n ja hallintotehtävän antamista muulle kuin viranomaiselle koskevan 124 §:n kannalta.

9.1 LEI-tunnisteiden antamisesta luopuminen

Perustuslain 124 §:n mukaan julkinen hallintotehtävä voidaan antaa muulle kuin viranomaiselle vain lailla tai lain nojalla, jos se on tarpeen tehtävän tarkoituksenmukaiseksi hoitamiseksi eikä vaaranna perusoikeuksia, oikeusturvaa tai muita hyvän hallinnon vaatimuksia. LEI-tunniste on lainsäädännöstä johtuva edellytys sille, että oikeushenkilö voi käydä arvopaperikauppaa. Suomessa LEI-tunnisteen antaa tällä hetkellä hakemuksesta Patentti- ja rekisterihallitus, mutta LEI-tunnisteen voi hakea myös muulta palveluntarjoajalta. Lainsäädännöstä ei johdu, että LEI-tunnisteen antajana tulisi olla viranomaislainen. Myöskään sen, että lainsäädännössä edellytetään tietyn tunnisteen olemassaoloa viranomaisraportoinnissa, ei ole katsottava edellyttävän, että

viranomainen antaa tunnusteen. Näin ollen perustuslain 124 § ei ole esteenä sille, että PRH:n lakisääteisistä tehtävistä poistetaan LEI-tunnusteiden antaminen. Tunnusteen antamisesta luovuttaessa PRH:n hallinnollista tehtävää ei anneta muulle kuin viranomaiselle, koska kyse ei ole yksinoikeudella viranomaiselle kuuluvasta tehtävästä. Koska muita palveluntarjoajia myös tosiasiallisesti on, asiassa ei ole tarvetta arvioida sitä tilannetta julkisen järjestämistä vastuun kannalta, ettei lainsäädännössä edellytettyä tunnustetta olisi mahdollista saada muutoin lainkaan.

9.2 Sähköinen asiointi

Tällä hetkellä Patentti- ja rekisterihallituksen sivuilla LEI-tunnustetta haettaessa hakemuslomake tulee tulostaa ja allekirjoittaa sekä lähettää tämän jälkeen PRH:lle joko sähköpostitse tai kirjepostina. Hakemiseen ei siten ole ollut sellaista sähköistä asiointipalvelua, jossa hakemuksen voisi lähettää sähköisesti. Jatkossa LEI-tunnustetta olisi haettava yksityisiltä palveluntarjoajilta, joiden palvelut vaikuttaisivat olevan kokonaisuudessaan sähköisiä. Näin paperihakemuksen käyttäminen ei olisi enää jatkossa mahdollista. On huomattava, että vuoden 2026 alusta kaupparekisteriin merkittyjen yritysten ja yhteisöjen osalta sähköinen kaupparekisteriasiointi on tullut velvoittavaksi. Muutoksen ei siten ole katsottava olevan erityisen merkittävä. Käytännössä arvopaperikauppa joka tapauksessa edellyttää sähköisten välineiden ja niiden käyttötaidon olemassaoloa.

Perustuslakivaliokunta on arvioinut velvoittavaa sähköistä asiointia huoneistotietojärjestelmää koskevan hallituksen esityksen [HE 127/2018 vp](#) yhteydessä, joka on käsittänyt esityksen asunto-osakeyhtiöitä ja keskinäisiä kiinteistöosakeyhtiöitä koskevasta velvoittavasta sähköisestä asioinnista. Valiokunta on antamassaan lausunnossa PeVL 32/2018 vp todennut muun ohessa seuraavaa:

Sääntelyä on tältä osin arvioitava perustuslain 21 §:ssä tarkoitettujen hyvän hallinnon periaatteiden sekä perustuslain 6 §:ssä säädetyn yhdenvertaisuuden kannalta. Perustuslain 21 §:n 1 momentin mukaan jokaisella on oikeus saada asiansa toimivaltaisen viranomaisen käsiteltäväksi. Perustuslain 21 §:ssä tarkoitettuun oikeusturvaan kuuluu myös jokaisen oikeus saada asiansa käsitellyksi asianmukaisesti. Nämä vaatimukset kytkeytyvät osaltaan muihin hyvän hallinnon vaatimuksiin, kuten käsittelyn julkisuuteen sekä oikeuteen tulla kuulluksi, saada perusteltu päätös ja hakea muutosta. Perustuslain 21 §:n säännöstä tulee tältä osin lukea kokonaisuutena (ks. [HE 309/1993 vp](#), s. 72). Perustuslakivaliokunta on aiemmin arvioinut mm. sähköisen asiointitilin vapaaehtoista käyttöä ulosottomenettelyssä ([PeVL 5/2016 vp](#)) ja käsittelymaksun porrastusta paperimuotoisen ja sähköisen asiointin välillä ([PeVL 35/2010 vp](#), s. 2).

Koska kyse ei ole julkisen hallintotehtävän siirtämisestä yksityiselle palveluntarjoajalle, vaan siitä, ettei PRH enää jatkossa anna LEI-tunnusteita, ei asiaa ole tarvetta arvioida julkisen palvelun järjestämisen kautta. Sen enempää perustuslain 6 §:n kuin 21 §:n ei ole katsottava olevan esteenä sille, että oikeushenkilöillä olisi jatkossa mahdollisuus hakea LEI-tunnustetta vain yksityisten palveluntarjoajien sähköisissä asiointipalveluissa.

9.3 LEI-tunnusteen julkisuus

Perustuslain 12 §:n 2 momentin mukaan viranomaisen hallussa olevat asiakirjat ja muut tallenteet ovat julkisia, jollei niiden julkisuutta ole välttämättömien syiden vuoksi lailla erikseen rajoitettu. Jokaisella on oikeus saada tieto julkisesta asiakirjasta ja tallenteesta.

PRH:n antamat LEI-tunnusteet on tallennettu yritys- ja yhteisötietojärjestelmään, josta jokaisen on ollut mahdollisuus saada tieto annetusta LEI-tunnusteesta. Muiden kuin PRH:n antamia LEI-

tunnisteita ei tälläkään hetkellä talleta yritys- ja yhteisötietojärjestelmään. Sen jälkeen, kun PRH:n tehtävänä ei olisi enää toimia LEI-tunnisteiden antajana, poistettaisiin yritysten ja yhteisöjen LEI-tunnisteet myös yritys- ja yhteisötietojärjestelmästä. Käytännössä tämä tapahtuisi samassa yhteydessä, kun LEI-tunnisteen hallinnointi siirtyy toiselle palveluntarjoajalle. LEI-tunniste ja sen julkisuus on erityisen merkityksellinen sellaisille toimijoille, joiden tulee varmistaa, että arvokauppaa tekevällä oikeushenkilöllä on tunniste, koska sitä edellytetään käytettävän kauppaportoinnissa. LEI-tunnisteen käyttöä on myös laajennettu tai ollaan laajentamassa edellä kohdassa 2.1 ilmenevästi yksilöittäessä oikeushenkilö myös tietyissä muissa yhteyksissä. Niissä LEI-tunnistetta pääsääntöisesti edellytetään silloin, kun LEI-tunniste on saatavilla.

Tiedot ovat kattavasti saatavilla kaikkien palveluntarjoajien osalta vain GLEIF:n tietokannasta, joten tiedon poistamisella yritys- ja yhteisötietojärjestelmästä ei ole erityisen suurta merkitystä. Kenellä tahansa on mahdollisuus hakea oikeushenkilön LEI-tunniste GLEIF:n kotisivulta, minkä lisäksi käytössä on myös rajapintapalvelu. Ottaen huomioon, ettei kyse ole jatkossa enää viranomaisen hallussa olevasta tallenteesta, ei sananvapautta ja julkisuutta koskeva perustuslain 12 § ole esteenä ehdotetulle sääntelylle.

9.4 LEI-tunnisteen hakemisessa käytettävä kieli

Perustuslain 17 §:n 2 momentin mukaan jokaisen oikeus käyttää tuomioistuimessa ja muussa viranomaisessa asiassaan omaa kieltään, joko suomea tai ruotsia, sekä saada toimituskirjansa tällä kielellä turvataan lailla. Julkisen vallan on huolehdittava maan suomen- ja ruotsinkielisen väestön sivistyksellisistä ja yhteiskunnallisista tarpeista samanlaisten perusteiden mukaan. Oikeushenkilön kielellisistä oikeuksista viranomaisissa säädetään kielilain (423/2003) 11 §:ssä. Näin ollen LEI-tunniste on ollut mahdollista hakea PRH:lta niin suomen kuin ruotsin kielellä. Kielilaki ei sen sijaan koske muita LEI-tunnisteen antajia, koska ne eivät ole viranomaisia, eikä kyse ole myöskään julkisen tehtävän antamisesta muulle kuin viranomaiselle. Näin ollen laista ei muiden palveluntarjoajien osalta johdu velvollisuutta tarjota palveluja kummallakin kansalliskielellä. GLEIF kuitenkin seuraa vuosittain palveluntarjoajien kohdemaan kansalliskielien kielikyvykkyyttä. LEI-tunniste on lainsäädäntöön perustuva edellytys sille, että oikeushenkilö voi käydä arvopaperikauppaa. Tästä ei kuitenkaan voida johtaa perustuslain 17 §:ään tai kielilain 11 §:ään perustuvaa edellytystä sille, että julkinen valta olisi velvollinen turvaamaan oikeushenkilön kielelliset oikeudet LEI-tunnisteen hakemisessa, jos se ei itse tuota palvelua, eikä kyse ole julkisen hallintotehtävän siirtämisestä yksityiselle palveluntarjoajalle.

On kuitenkin huomattava, että suomalaisten oikeushenkilöiden on tällä hetkellä mahdollista hakea LEI-tunnistetta muilta palveluntarjoajilta kuin PRH:lta sekä suomen että ruotsin kielellä. Ruotsinkielinen asiointipalvelu on käytössä suomalaisille oikeushenkilöille ainakin yhdellä palveluntarjoajalla. Ottaen huomioon PRH:n 85 %:n osuus suomalaisille oikeushenkilöille annetuista LEI-tunnisteista, on muilla palveluntarjoajilla todennäköisesti insentiivi tarjota suomalaisille oikeushenkilöille palvelua myös ruotsin kielellä nykyistä laajemmin PRH:n luopuessa tehtävästä. Kyse on lähtökohtaisesti varsin yksinkertaisesta hakemuksesta, jolloin LEI-tunnistetta haettaessa on myös mahdollista hyödyntää verkkoselainten automaattisia käännöspalveluita tai muita koneellisia käännöspalveluita. Edellä mainittu huomioiden esityksen ei ole katsottava olevan ristiriidassa myöskään Ahvenanmaan itsehallintolain tai ahvenanmaalaisten toimijoiden näkökulmasta.

Valmistelun aikana saadun tiedon mukaan GLEIF:llä on vakiintunut menettely LEI-tunnisteiden hallinnan siirron järjestämiseksi, ja siihen kuuluu useita kriteerejä, joilla valitaan sopivimmat palveluntarjoajat ottamaan vastuulleen LEI-tunnisteiden hallinnoinnin. GLEIF:n mukaan kielinäkökohtien katsotaan minimoivan vaikutukset suomalaisiin oikeushenkilöihin.

GLEIF on toivonut saavansa PRH:lta ehdotuksia, jotta hallinnansiirto vastaisi mahdollisuuksien mukaan oikeushenkilöiden tarpeita. Näin ollen massasiirron toteuttamisesta varten olisi perusteltua, että PRH toimittaa GLEIF:lle listauksen niistä LEI-tunnisteiden haltijoista, joiden kieli on ruotsi. On kuitenkin huomattava edellä mainitusti, että ennen massasiirtoa oikeushenkilöille varattaisiin mahdollisuus itse siirtää LEI-tunnisteiden hallinnointi haluamalleen palveluntarjoajalle, jolloin oikeushenkilöllä itse olisi mahdollista huomioida kielelliset kysymykset.

9.5 Oikeusturva

Patentti- ja rekisterihallituksen antamista päätöksistä haetaan muutosta siten kuin laissa Patentti- ja rekisterihallituksesta (578/2013) annettussa laissa säädetään. Käytännössä LEI-tunnistehakemuksen annettusta päätöksestä on voinut valittaa Helsingin hallinto-oikeuteen. Muiden kuin Patentti- ja rekisterihallituksen antamien tai antamatta jättämien tunnisteiden osalta kyse ei ole hallintoprosessista, eikä muutosta voi hakea hallintotuomioistuimelta. Kyse on kahden yksityisen toimijan välisestä asiasta, jolloin käytännössä kyse voisi olla riita-asiasta ja esimerkiksi toiselle osapuolelle aiheutuneista vahingoista. Tällaiset riidat ratkaistaisiin tarvittaessa yleisessä tuomioistuimessa. Ehdotetun sääntelyn ei ole katsottava olevan ristiriidassa perustuslain 21 §:n 1 momentissa oikeudesta saada asiansa käsitellyksi lain mukaan toimivaltaisessa tuomioistuimessa säädetyn kanssa.

Lakiehdotus voidaan hallituksen käsityksen mukaan käsitellä tavallisen lain säätämisyjärjestyksessä.

Ponsi

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

yritys- ja yhteisötietolain eräiden säännösten, Finanssivalvonnasta annetun lain 3 §:n 3 momentin 11 kohdan ja 5 §:n 26 kohdan sekä Finanssivalvonnan valvontamaksuista annetun lain 1 §:n 7 kohdan f alakohdan ja 10 §:n 11 kohdan kumoamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Kumottavat säännökset

Tällä lailla kumotaan

1) yritys- ja yhteisötietolain (244/2001) 2 §:n 8 kohta, 4 §:n 2 momentin 12 kohta ja 9 a §, sellaisina kuin ne ovat, 2 §:n 8 kohta ja 9 a § laissa 192/2014 sekä 4 §:n 2 momentin 12 kohta laissa 1162/2021;

2) Finanssivalvonnasta annetun lain (878/2008) 3 §:n 3 momentin 11 kohta ja 5 §:n 26 kohta, sellaisena kuin ne ovat, 3 §:n 3 momentin 11 kohta laissa 611/2014 ja 5 §:n 26 kohta laissa 198/2015;

3) Finanssivalvonnan valvontamaksuista annetun lain (1209/2023) 1 §:n 7 kohdan f alakohta ja 10 §:n 11 kohta.

2 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

3 §

Siirtymäsäännökset

Jos kansainvälistä yhteisötunnistetta koskeva hakemus on vireillä tämän lain voimaantullessa, Patentti- ja rekisterihallitus tekee hakemuksen sillensä jättämistä koskevan päätöksen.

Patentti- ja rekisterihallitus vastaa rekisteröintivelvollisen kansainvälisen yhteisötunnisteen hallinnoinnista tämän lain voimaantulon jälkeenkin, kunnes tunniste on siirretty toiselle kansainvälisen yhteisötunnisteen tarjoajalle.

Patentti- ja rekisterihallituksen hallinnoimat kansainväliset yhteisötunnisteet tulee siirtää toiselle kansainvälisen yhteisötunnisteen tarjoajalle 18 kuukauden kuluessa tämän lain voimaantulosta. Patentti- ja rekisterihallitus voi omalla päätöksellään jatkaa kansainvälisten yhteisötunnisteiden hallinnointia tämän lisäksi enintään 12 kuukaudella, jos siirtäminen viivästyy siitä johtumattomasta syystä.

Rekisteröintivelvollisen kansainvälinen yhteisötunniste poistetaan yritys- ja yhteisötietojärjestelmästä sekä yritys- ja yhteisötunnusrekisteristä vasta tunnisteen siirtämisen jälkeen.

Helsingissä 25.6.2026

Pääministeri

Petteri Orpo

Työministeri Matias Marttinen